

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zernstvo Din 40.— neobvezno.
Oglas po tarifu.
Uredništvo
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 51.
Telefon šte. 72, ponoči tud
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 26
Izdatni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 93
Podružnici: Maribor, Barvaška ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cema
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.849. Praha št. 78.180
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 3. avgusta.
SLS je bila nekaj stranka čistega in
jasnega programa. Okoli nje so se vsaj
na vodilnih mestih zbirali mošje, katerih
stremeljenje, duša in srce je bilo v skladu
z načeli in intencijami katoliških shodov,
ki so tvorili nekako teoretično podlogo
klerikalno-politične prakse. Odkar je za-
vladal v SLS mamonizem, so splavali
ideali po vodi. Načela so se morala
umakniti ciničnemu oportunizmu, špek-
ulantstvu in izpremenilo SLS v politično
kramarijo, ki trguje z vsem in na vse
strani ne oziraje se na načela in mora-
lo. Politična nedoslednost in neznačaj-
nost sta postali zvezdi vodnici klerikal-
ne politike, akvizicija programatično
tujih elementov za klerikalne pomoč-
nike, pa naj so brezbožniki, verski indif-
ferentisti, politični prekuhali, švandro-
nerji, moralne propalice ali ne, pa je
glavna točka klerikalnega prizadevanja.

Politična špekulacija je spravila SLS
v zvezo s komunisti. Stolni kanonik doktor
Grivec je prirejal po navodilih Svetega
Očeta pritobiljeviške propagand-
ne zbornice, škof dr. Jeglič pa je demon-
strativno glasoval za klerokomunistično
listo, za njim pa mnogi semešiški s pa-
rolno: «Sumus ex grege Christi, pa poj-
dimo s komunisti.» V dosegu politične
ogromne večine pristašev SLS je danes
prepričana, da je usoda SLS zapčena-
tena in da je ta nekaj tako enotna in
močna stranka po krivdi lastnih vodi-
teljev zapisana razkroju in razpadu.

Niti ena nemoralnih političnih kombin-
acij, ki jih je SLS zadnja leta sklenila,
se ni obnesla, gotovo pa ni nobena vzdr-
žala dalj časa, da bi mogla roditi za
SLS trajnejših uspehov. Klerikalno-ko-
munistični režim na mestnem magistratu
v Ljubljani je za njegove aranžerje
sramotno propadel, prav tako režim
Markovega protokola, federalistični blok
z radičevci in celo opozicijski blok
z davidovičevci in muslimani. SLS je
danes najbolj osamljena, najbolj brez-
plivna in najbolj nepotrebna stranka,
ki nima nobenega izgleda niti za eno
novo kombinacijo. Glasovi Slovencev,
ki so bili vrženi v volilne skrinjice SLS,
so bili vrženi skozi okno.

Za predstojete volitve v Zbornico za
trgovino, obrt in industrijo so klerikalci
začeli hoditi že izhujeno, nesrečno pot.
Mesto, da bi omogočili za te volitve spo-
razum prizadetih gospodarskih krogov
ter pripomogli, da se ustvari za novo
Zbornico pameten skupen gospodarski
program za smotreno delo, je dr. Korošec
kot načelnik SLS v Domžalah strmeče
komunistu svetu razodel, da je treba tudi
že Zbornico za trgovino, obrt in industrijo
okuziti za brezplodno klerikalno avtono-
mistično politiko. Ker se SLS zaveda,
da trezni gospodarski krogi z vsjo od-
ločnostjo odklanjajo njeno razorno po-
litiko, zlasti pa v najvažnejši gospodar-
ski organizaciji slovenskih trgovcev,
obrtnikov in industrijalcev, skuša sedaj
SLS svojo šibko postojanko v slovenskem
gospodarskem življenju okrepiti s
pritegnitvijo elementov, ki se rekruti-
rajo iz vrst raznih malkontentov, noli-
tičnih špekulantov in gospodarskih švan-
dronerjev, katerim so osebne ambicije
in koristi vse, stranska stvar pa splošni
interesi slovenskega gospodarstva. Tem
falitnim elementom je sedaj «Slovenec»
stežaj odprl svoje predale, da lahko
v njih uganjajo prorojeno jim intrinzi-
tstvo in zgararstvo, vse to menda za
večjo čast in slavo božjo.

Kakor vse dosedanje slične akcije
klerikalcev, je tudi preverantski volilni
manever SLS za volitve v Zbornico
za trgovino že v naprej obsojen na
debacle. Kdorkoli bo naselil klerikalni
mahinaciji, se bo slei ali prej kesal,
ker se bo sam postavil v družbi s kler-
ikalci na sramotni oder.

Mi ne iščemo pri volitvah v Zbornico
za trgovino, obrt in industrijo nobenih
strankarskih interesov. Mi obojamo
dr. Korošca in SLS, da je proglasila
politično udeležbo na teh volitvah in
SDS se kot stranka teh volitev ne ude-
ležuje. Prepriščamo slovenskim gospo-
darskim krogom, da si po svoji naj-
boljši vesti in pameti izberejo najboljše
zastopstvo v tej reprezentanci. A
baš zato bomo z vsem svojim vplivom
na strani gospodarskih krogov,
branec jih pred nečednim političnim
naskokom klerikalizma. Dr. Korošec je
dejal, da gre pri volitvah v Zbornico
za trgovino v boj SLS, a da naj po-

Politična situacija v Beogradu

Konferenca pri min. predsedniku Uzunoviću. — Vprašanje zi-
dave uradniških stanovanj. — Projekt jadranske železnice. —
Razračunavanje v Davidovičevem klubu. — Kdo bo Gjurčićev
naslednik.

Beograd, 3. avgusta. p. Po dveh dneh
praznikov se je danes politično življenje
zopet nekoliko oživilo. Ministri se pologoma
vračajo v prestolnico, čeprav jih še ni
toliko, da bi se mogla vršiti seja ministr-
skega sveta. Ministrski predsednik Uzunović
je imel tekom dneva več konferenc z
ministri, s katerimi je razpravljaval o resor-
tnih zadevah. Popoldne je bil del časa pri
njem minister za socialno politiko Simo-
novič, ki mu je predložil svoj načrt zakona
o zidanih uradniških stanovanj v Beo-
gradu in drugih večjih mestih. Po prora-
čunu ima ministrstvo za socialno politiko
v to svrhu na razpolago le deset milijonov
dinarjev. Uredba pride sedaj pred minist-
rski svet. S tem majhnim zneskom, ki
vlada z njim razpolaga, bi akcija le zelo
skromna. Kasneje je sprejel predsednik
vlade Uzunović vojnega ministra generala
Dušana Trifunovića. Ta sestanek spravlja
poučni krogi v zvezo z vpadom bol-
garskih tolp pri Krivi Palanki. Pri minist-
rskem predsedniku je bil proti večeru tudi
prometni minister dr. Vaša Jovanović, ki
mu je poročal o delovanju odbora, čigar
naloga je, da vestno prouči ponudbo an-
gleških in ameriških finančnikov za zgrad-
bo jadranske železnice iz Pančeva preko
Beograda in Sarajeva v Split. Kakor se
doznavajo, je prejela naša vlada glede grad-
be jadranske železnice že 4 ponudbe raz-

nih finančnih skupin, ki so že poldrugo le-
to ležale v arhivu prometnega ministrstva
in so jih šele sedaj vzeli v pretres.
Nasledstvo pokojnega ministra pravde
Gjurčića zelo zanimiva politična kroge. Ker
je bil pokojnik brezkompromisen pristaš
Nikole Pašića, smatrajo politični krogi, da
pride do negotajnosti med centrom in pa-
šičevci. Vladoji krogi uveravajo, da je mi-
nistrski predsednik Uzunović doslej znal
obvladati še večje težave in da bo za to
tudi temu kočljivemu vprašanju kos. Z-
časno vodstvo ministrstva pravde ima mi-
nister za socialno politiko Simonović. Baje
se ta resni za sedaj ne zasede.
V klubu Davidovičevce stranke se je do-
polodne vršila konference davidovičevskih
prvakov. Potekla je silno burno. Vojta Ma-
rinković se je končno ogorčen odstranil,
ker se mu je očitajo, da brez pooblastila
od strani predsedstva stranke vodi pogajanja
z radikali izključno na lastno pest. Po
njegovem odhodu se je burja nekoliko po-
legla in je končno bilo sklenjeno, da gg.
Davidovič, Grol in Kumanović prosijo kra-
lja za avdijenco, da mu razložijo politični
položaj ter ga informirajo o nastitih, ki jih
radikali izvršujejo nad svojimi političnimi
nasprotniki v Južni Srbiji in Črni gori. Za-
hтеvali bodo strogo preiskavo, ker sicer
morajo odklanjati vsako odgovornost.

Razkol med beograjskimi radikali dovršen

Policija razgnala sestaneke Bobičevih zaupnikov, ki so potem
na privatnem stanovanju podpisali kandidatsko listo za obč. vo-
litve v Beogradu.

Beograd, 3. avgusta. p. Boj za mestno ob-
čino beograjsko se hudo nadaljuje. Nocoj je
treba zaznamovati dogodek, ki utegne imeti
resne posledice za nadaljni razvoj volilne
kampanje. Dosedanji podžupan Miloš Bo-
bič, ki namerava postaviti odločitvi glavne-
ga odbora radikalne stranke, je sklical
zvečer ob 6. uri sestanek svojih kandidatov
in ožjih pristašev v restavracijo Claridges
na Terazijah. Na tem sestanku so namerava-
li sestaviti in podpirati končnovoljavno
kandidatsko listo. Prisotni so bili vsi njegovi
kandidati za odbojniška mesta, kakor tudi
čuvarji skrinjice. Ko so se začela posveto-
vanja, je vdrla v restavracijo policija, ki je
razgnala sestanek in iztisnila zborovalce na
cesto, češ, da shod ni bil prijavljen policiji.
Bobičevi pristaši so ugovarjali, da to nika-
kor ni javen shod ampak le sestanek zaup-

nikov v zaprtim prostoru, ki ga ni treba
prijaviti oblastvom. Policija pa se ni ozirala
na te ugovore. V izvestnih političnih kro-
gih so danes zatrjevali, da pride na inicijati-
vo gospoda Bobiča zopet z raznimi sku-
pinami opozicije do pogajanj, ki naj imajo
namen doseči sestavo skupne opozicijske
kandidatske liste.
Zvečer so se zbrali bobičevci na stanova-
niju g. Bobiča, kamor je prišlo kakih 20
nlegovih zaupnikov. Imeli so informativen
sestanek, na katerem so po daljšem razgo-
voru per acclamationem sprejeli kandidatsko
listo z Milošem Bobičem na čelu. To listo
izgode še tokom jutrišnjega dne sodišču.
S tem je razkol v vrstah beograjskih ra-
dikalov dovršen in odpadajo tudi vse kom-
binacije glede skupnega volilnega nastopa
opozicije.

Redukcija tudi pri invalid-
skih podporah

Vlada je sklenila odtegniti vsakemu invalidu
po 1% njegove beograjske podpore.

Beograd, 3. julija r. Redukcija uradniških
draginskih doklad bo sledila tudi redukcija
invalidskih podpor, ki so že itak dovolj
skromne. Vlada je namreč sklenila, da od-
tegne tudi invalidom 1% od zakonito pri-
zanih državnih invalidskih podpor v krizi
poplavljenec. Ta sklep je izzval tako v
vrstah invalidov kakor tudi v vseh javnosti
splošno začudenje in ogorčenje, ker doka-
zuje, da hoče vlada štediti ravno pri najsi-
romašnejših. Odredba vlade se obsoja kot
nesocialna ne le pri vseh opozicijskih
strankah, temveč tudi med pristaši vladnih
strank samih Invalidi so bili doslej opro-
ščeni raznih davkov, pa je povsem na-
ravno, da morajo ostati oproščeni tudi vsi
drugi nepristojni javni davci. Kakor
poročajo iz invalidskih krogov, se bo
glavni odbor invalidskih združenja prito-
žil zaradi omenjenega krivičnega sklepa
vlade pri kralju, o katerem je znano, da se
je vedno z veliko vnemo zavzemal za in-
validske interese. Spričo dejstva, da se v
vlada obotavlja že celo leto z izvedbo reor-
ganizacije centralne državne uprave, s ka-
terim bi odpadlo več nepotrebnih minist-
stev in bi se lahko znatno zmanjšali dr-
žavni izdatki, kakor tudi z ozirom na to,
da imajo nekatera ministrstva povsem ne-
potrebne ustanove državnih podtajnikov,
ne katera celo po več, kakor n. pr. finančno
ministrstvo, se naglašajo v političnih kro-
gih, da bi bilo veliko bolj umestno, ako bi v
vlada začela temeljito štediti od zgoraj, ne pa
pri najsiromašnejših, ki so sami navezani na
dobrosrčnost javnosti. Sklep vlade pa je
tudi nezakonit, ker so invalidnine določene
z zakonom in se morejo samo z zakonom
izpreminjati.

Sovjetska demonstracija
proti Poljski

Berlin, 3. avgusta. s. Kakor poroča «Vor-
wärts» iz Moskve, namerava sovjetska vlada
iz več sto čelca poljskih vasi v 30 okrajih
južnozgodnjega gubernija ustvariti avtonomno
poljsko sovjetsko republiko. Tej republiki bi
se priključili vsi v deželi živeči Poljaki.

Avdijence na Bledu

Beograd, 3. avgusta. d. Minister Ninčić
je bil danes ponovno v dolgi avdijenci.
Kralj je pridržal na kosilu. Dr. Ninčić
se jutri vrača v Beograd.

Danes popoldne je prispel na Bled mi-
nister prosvete Miša Trifunović (ne, kakor
smo vled pomote pri telefonu poročali
Maksimović), ki je prišel kralja informirat
o politični situaciji.

Ameriški Rdeči križ za naše
poplavlence

Beograd, 3. avgusta. n. Te dni je postal
predsednik ameriškega Rdečega križa v
Beogradu brzojavno nakazilo za 5000 dolar-
jev, ki naj se razdelje med poplavlence.

Anketni odbor

Beograd, 3. avgusta. n. Anketni odbor Na-
rodne skupščine je imel danes seja, na ka-
terem so bili večinoma le prečitani spisi o
bencinski aferi. Seja se jutri nadaljuje.

Sokolski zlet v Vinkovcih

Vinkovci, 3. avgusta. n. Včeraj se je vršil
tudi sokolski zlet Strossmayerjeve župe. Ude-
ležba je bila zelo velika. Reči so mora, da
je bil to eden največjih in najuspešnejših
zletov jugoslovenskega Sokolstva. Ob 4. po-
polodne je bila javna telovadba, ki se je
udeležilo okrog 1500 Sokolov. Gledalcev ce-
nijo na 15.000.

Katoličani v Beogradu

Beograd, 3. avgusta. n. Zadnje čase se
oneža, da razvija v Srbiji katoliška duhov-
ščina živahnije delovanje. Po francoskih
katoličanih, ki si ustanavljajo svojo cerkev
v Beogradu na Vračaru, so prišli sedaj fran-
ciškani, ki so si v ulici kralja Aleksandra
kupili večje stavbišče in začeli zidati samo-
stan in cerkev. Samostan bo baje gotov že
do oktobra, nakar se franciškani takoj vse-
lijo. Cerkev bo zelo velika, vendar ne bo
še tako kimalu gotova. Samostan bo imel dvoje
nadstropij. Vse kaže, da je vodstvo katoli-
ške cerkve v Srbiji izročeno franciškamom
in ne posvetni duhovščini. To se vidi tudi
iz tega, da je bil dosedanji vikar nadškofa
Rodića imenovan za prelata in da je že do-
bil svoje insignije. Beograjska katoliška žu-
pnija namerava izdati svoje glasilo «Glas-
nik katoliške župe beograjske».

Zmede na Kitajskem

Pariz, 3. avgusta. s. Agentura Indo Pacific
javlja: General Feng Yi Hsiang se je iz Mo-
skve vrnil na Kitajsko ter prispel v bližino
Keljana, kjer je sestavil vlado. Pristopil je
kot zastonjni zvodna provincaje z glavni-
mestom Kirinom tretji internacionalni

Nov strahovit udarec za Jugoslo-
vene v Italiji

Tržaški prefekt je razpustil jugoslovensko Učiteljsko zvezo v
Juljski Krajini in vsa narodna učiteljska društva.

Trst, 3. avgusta, d. Tržaški prefekt je
danes razpustil stanovsko društvo jugo-
slovenskih učiteljev v Italiji «Učiteljsko
zvezo» in vse njene podružnice na de-
želi. V svojem dekretu naglašajo, da ju-
goslovenska strokovna organizacija v
kraljevini Italiji radi novega fašistov-
skega sindikalnega zakona nima nika-
kega razloga za obstoj.
Uredništvo lista «Edinost» strazi-
jo zopet oddelki karabinerjev.
S tem odlokom pada zopet ena izmed
velikih slovenskih organizacij v Juljski
Krajini, z njo pa tudi vse one kulturne
naprave, ki jih je bilo ustvarilo jugoslo-
vensko učitelstvo v Juljski Krajini, v
prvem redu pa znani pevski zbor «Uči-
teljske zveze» in stanovsko glasilo
«Učiteljski list». Zveza slovenskih uč-
iteljskih društev je bila ustanovljena leta
1920. Njen cilj je bilo varovanje in po-
speševanje interesov slovenskega uč-
itelstva, hkrati pa tudi skrb za čim večjo
kulturno povzdigo jugoslovenskega uč-
itelstva v Juljski Krajini.
Z Učiteljsko zvezo so razpuščena tudi
vsa učiteljska društva. Že nekaj tednov

sem se je vedelo, da pripravljajo fašizem
generalni naskok na to prevažno jugo-
slovensko kulturno in stanovsko organi-
zacijo, ki ni zasledovala nikakih politič-
nih ciljev. Dne 18. julija je istrsko uč-
iteljsko društvo odkrilo spomenik zasluž-
nemu pokojnemu uredniku Narodne pro-
svete učitelju Liculu. Slavnost se je iz-
vršila ob prisotnosti policije povsem
skromno in naravno strogo korektno.
Navzlic temu so karabinjerji še isti dan
arrestirali slavnostnega govornika upoko-
jenega učitelja Sepiča in pričela je ob-
sežna preiskava, ki seveda ni mogla
dati željenih rezultatov, a je bila me-
mento, da se iščejo vzroki za nasilen
nastop proti učiteljskim organizacijam.
Tržaški prefekt si je sedaj stvar pov-
sem olajšal in on je razpustil učiteljske
organizacije z enostavno motivacijo, da
niso v skladu z novim fašistovskim sin-
dikalnim redom. . . Ekstenzivna našega
naroda ni v skladu s fašistovskim redom
in zato so na delu vse sile, da jo spod-
kopljejo in uničijo. Jugoslovenci v Italiji
preživljajo strašne čase. Vsa duša nar-
oda je pri njih v teh bridkih dneh.

Važni finančni sklepi francoske vlade

Pred sklicanjem kongresa v Versaillesu. — Senat odobril ne-
spremenjen finančni načrt. — Lyonski socialisti odklanjajo Her-
riotovo pojasnilo.

Pariz, 3. avgusta. s. Govori se, da se bo
Narodna skupščina v Versaillesu sestala 10.
t. m. Ker vlada ne namerava zaključiti zase-
danja, bi se obe zbornici razšle na isti dan,
vendar pa bi se v slučaju potrebe sklicali
po predsednikih. Ratifikacija washingtonske
in londonskega dogovora se oree ne
more pričakovati pred zepetnim sestankom
parlamentarja.
Poleg zakonskega načrta o ustanovitvi
amortizacijske blagajne za bene narodne
obrambe bo Poincaré jutri zborničnemu ura-
du predložil še zakonski načrt, s katerim
se bo odobrila pogodba med državo in Fran-
cosko banko za nakup inozemskih deviz.
Poincaré bo zahteval, naj se reši ta zakon-
ski načrt takoj po zakonu o amortizacijski
blagajni.
Pariz, 3. avgusta (brž.) Senat je sprejel
z 250 glasovi proti 13 brez vsakršnih spre-
memb finančni načrt vlade, ki pooblašča
Francosko banko, da nakupuje devize in ob-
nemem izda bankovce v razmerju z nakupno

ceno. Načrt pooblašča banko, da nakupi od
privatnikov denar in srebro, s katerim bi se
povečala kovinska podloga Francoske banke.
Na podlagi kupljenih deviz izdani bankovci
bi imeli eksaktno veljavo zlate protivrednos-
ti.
London, 3. avgusta (brž.) Danes je izjavil
zakladni minister Churchill v spodnji zbor-
nici, da je Poincaré sporočil, da bo franco-
ska vlada v kratkem predložila angleško-
francoski finančni sporazumi zbornici v rati-
fikacijo in to najkasneje do jeseni. Dogovor
bo vseboval tudi Caillauxovo in Churchillovo
pismo, ki tvori integralen del dogovora.
Lyon, 3. avgusta (brž.) Minister Herriot
je poslal občinskemu svetu pismo, v kate-
rem prosil, da se skliče posebna seja, na ka-
terem bi obrtalo splošno politiko in vzroke, radi
katerih je stopil v Poincaréjevo ministrstvo.
Socialisti, ki so v večini, so Herriotovo za-
hтеvalo odklonili, češ da njegov vstop v vlado
ni občinskega značaja, ampak ima splošno
političen pomen.

Reorganizacija poljske
vojske

Pooblastilni zakon končnovoljavno sprejet.
Varšava, 3. avgusta (brž.) Maršal Pił-
sudski je postal vrhovni inšpektor poljske
armade in bo takoj pričel z reorganizacijo
vojske.

Varšava, 3. avgusta, d. Sejem je na svoji
včerašnji seji končnovoljavno sprejel za-
konski osnutek o spremembi ustave in na-
črt zakona, ki dovoljuje izredna polnomoč-
ja. Zbornica je odklonila vse bistvene iz-
premembe, ki jih je na teh dveh zakonih
napravil senat. Pooblastitveni zakon stopa
torej z današnjim dnevom v veljavo. Sejem
je nadalje z veliko večino odklonil predlog
socialnih demokratov po takojšnjem raz-
pustu parlamenta.

S tem je sejem zaključil svoje zaseda-
nje in se sestane zopet dne 20. septembra
na desetdnevno zasedanje, da sprejme pra-
čunske dvanajstine za oktober, november
in december. Koncem oktobra bo zbornica
zopet sklicana na redno zasedanje, ki bo
nemara trajalo pet mesecev, da sprejme
proračun. Ta čas je ni mogoče razpustiti. S
tem je obstoj sedanjege parlamenta zagov-
tovljen najmanj do aprila, novih volitev pa
ni pričakovati pred septembrom prihodnje
ga leta.

Bethlen se boji volitev

Budimpešta, 3. avgusta. s. Predsednik na-
rodne skupščine Szitovszky je izjavil no-
vinarjem, da se bo mandat sedanje narod-
ne skupščine, ki poteka julija 1927, najbr-
že podaljšal za dve ali tri leta, da se pri-
hrani državni razburjenje novih volitev. —
Predsednik je dodal, da ni izključeno, da se
bo ta mandat podaljšal celo za pet let, za
kar bi dal zakonsko podlago za jesen na-
meravani zakon vzpostaviti magnatske
zbornice ter izpremenitev narodne skupšči-
ve poslansko zbornico s petletno zakonada-
no periodo. Ta izjava predsednika narodne
skupščine je v političnih krogih in v javno-
sti napravila zelo globok vtis.

Položaj v Mehiki

Neobvezna pogajanja za premirje
Mehiko City, 3. avgusta. (brž.) Predsed-
nik Calles je odklonil ponudbo katoliških
škofov za premirje in je zahteval, da se
zakoni spoštujejo.
Mehiko City, 3. avgusta. s. Čeprav je
predsednik Calles odklonil predlog katoli-
ških škofov, se izve od merodajne strani,
da se pripravljajo pogajanja za osebni ne-
obvezni razgovor med generalnim odvetni-
kom Ortogo in visoko osebnostjo katoli-
škega klera.

„Makedonstvujušči“
v spodnji zbornici

London, 3. avgusta. s. Reuterjev urad
javlja: Z ozirom na senzacionalno vest,
objavljeno v londonskih listih, da je jugo-
slovenska vlada obvestila vellesile in Dr-
štvo narodov, da bi jugoslovenske čete, ako
bi bolgarski komitashi vdrl na jugosloven-
sko ozemlje, te zasledovale tudi na bolgar-
sko ozemlje, je državni podtajnik v zunaj-
nem uradu izjavil v spodnji zbornici, da
vlada nima potrdila za to, da bi bile ju-
goslovenske čete dobile tako povelje, ven-
dar pa se more domnevati, da bi jugoslo-
venske čete dobile nalog zasledovati napa-
dalec na bolgarsko ozemlje, ako bi komita-
ške tolpе v velikem številu prekoračile me-
jo. Vlada bo pazila na nastali položaj.

Sovjetska demarša v Parizu
rači koncentracije poljskih čet

Pariz, 3. avgusta. d. Kakor se govori v
političnih krogih, je sovjetska vlada napra-
vila v Parizu demaršo zaradi zbiranja poljs-
kih čet ob ruski in litvinski meji. Sovjeti
so protestirali tudi pri zunanjem ministru
zoper nastopanje Poljakov proti Litvincem.
Kar pripisujejo v Moskvi angleškemu vplivu.
Vlada je zahtevala od svojega velepos-
lanika v Varšavi poročilo o vsem tem in
bo šele potem odgovorila na rusko de-
maršo.

Mellon v Rimu

Rim, 3. avgusta. o. Iz Zeneve se je pri-
peljal danes semkaj ameriški zakladni taj-
nik Mellon. Njegov prihod semkaj je po-
polnoma zasoben. Minister Mellon se je
nastanil pri svoji hčerki, ki je žena ameri-
škega podkonzula Brucea v Rimu.

Angleška rudarska stavka

London, 3. avgusta. (brž.) Ministrski pred-
sednik Baldwin se je nameraval odpeljati
takoj po zaključku parlamentarne zase-
danja v Aix les Bains. Toda spričo še ne-
resene rudarske krize je sklenil, da ost. ne v
Londonu, za slučaj novih dogodkov v ru-
darski krizi. Vlada odklanja še vedno vsako
podporo premogovni industriji. Med tem se
rše glasovanje v premogovni okrajih o
načrtu za rešitev premogovne krize, ki ga
je predložil izvrševalni odbor rudarske
zveze. (Glej poročilo iz Londona na 2. str.)

Zopet letalska nesreča v Italiji

Milan, 3. avgusta. o. Davi je radi motor-
nega defekta vojsko letalo tipa Ansaldo iz
višine 300 m padlo na Piazza D'Armi ob
la. Padec je bil tako silen, da se je letalo popol-
noma razbilo. Pod ruševinami so našli tele-
sno drobce nekega rezervnega letalskega
kapetana.

Minister pravde Marko Gjuričić

V torek ponoči je nepričakovano umrl minister pravde Marko Gjuričić v Karlovih Varyh.

Beograd, 3. avgusta.

Danes dopoldne je dospelo iz Karlovih Vary nepričakovano poročilo, da je tamkaj umrl danes ponoči minister pravde Marko Gjuričić, ki je bolehal na vnetju ledvic. Na poslopjih predsedstva vlade, Narodne skupščine in ministrstva pravde so zaplapolale črne zastave. Vest o nepričakovani smrti ministra Gjuričića, ki je užival v političnih krogih velik ugled, je napravila na vsi javnosti globok vtis. Pokojnikovo truplo bodo v četrtek pripeljali v Beograd ter pokopali na državne stroške.

Pokojni minister Gjuričić je bil star 65 let; rojen je bil 26. marca l. 1861 v Valjevu, kjer je dovršil osnovno šolo in gimnazijo. Po končanem gimnazijskem študiju je odšel v Petrograd, kjer je študiral dve leti tehniko. Nato se je vrnil v Beograd, kjer je l. 1885 dokončal pravne študije na tedanjih beograjski veliki šoli. Postal je advokat v Valjevu, pozneje pa je vstopil v sodno službo in postal predsednik sodišča za mesto Beograd. Že kot mlad človek je stopil v vrste radikalne stranke ter se udeleževal političnega življenja. Leta 1893. je bil izvoljen za narodnega poslanca v valjevskem okrožju. L. 1903 je M. Gjuričić postal okrožni načelnik v Valjevu, a že istega leta je bil izvoljen za kasacijskega sodnika. L. 1912 je prvič vstopil v Pašičevo vladno kot minister pravde, kateri resort je pozneje od l. 1913 do l. 1918 v času najbolj kritične dobe za Srbijo ponovno upravljaval. Marko Gjuričić je bil tudi član zadnje srbske vlade, kateri je v decembru 1918 sledil prvi jugoslovanski kabinet. Dne 1. marca l. 1920 je bil Gjuričić imenovan za predsednika Državnega sveta, v novembru l. 1920 pa je prišel znova v Narodno skupščino. L. 1922 je bil minister za konstitucijo, pozneje minister za socijalno politiko, lani 18. julija je postal v vladi RR zopet minister pravde. Bil je ponovno predsednik radikalnega poslanskega kluba ter član širšega in očnega glavnega odbora radikalne stranke, v katerem je bil tudi podpredsednik. Z Gjuričićevim imenom je za vedno zvezan tudi prvi poskus aranžmana z Radličevim stranko in drugim separatisti, znan pod imenom Markovega protokola.

Pokojni minister Gjuričić je bil skozi in skozi simpatična osebnost — eden od tistih moč starejših radikalnih organizacij, ki so si tudi v novih razmerah stekli velike zasluze in splošno spoštovanje. Spadal je med najožje pristaje N. Pašiča, a imel je bister pogled za nove prilike in zlasti tudi mnogo razumevanja za težavne probleme justičnega resorata, ki ga je tako dolgo vodil. Mitrojubnega in plemenitega značaja, ni ljubil borbe in ni poznal onega zagriženega partizanstva, s katerim se radi dozdevnih strankarskih interesov često preganjajo državi in narodu zvesti ter svojemu poklicu udani in državi pošteno služučiji ljudje. Mnogo simpatij je pokojni gojil napram Slovincem ter se je trudil spoznavati prilike v Sloveniji, kamor je vsako leto prihajal na oddih. Njegova smrt pomeni težak udarec za radikalno stranko in občutno izgubo za narod in državo, ki ga ohraniti in hvaležnem spomnu.

Večni mir zaslužnemu državniku in plemenitemu možu!

Proti centralizaciji železniških nabavk

Vprašanje posl. dr. Žerjava na ministrskega predsednika in ministra saobračaja.

Beograd, 2. avgusta.

Preko predsedništva Narodne skupščine je bilo ministrskemu predsedniku in ministru saobračaja poslano sledeče vprašanje posl. dr. Žerjava:

»V ministru saobračaja so neprestano na delu sile, ki hočejo za vsako ceno vse centralizirati. Vse kompetence se hočejo prigrabit v ene roke, ki pa običajno niso sposobne niti za dosedajšnji delokrog, ne glede na to, da poznajo samo Beograd preko zemuna pa jim je vse kolonija. Letos smo doživeli dva poskusa: mariborske delavnice je prosto rešenje gen. direktorja M. Iliča podredilo gen. direktorju. Kakor običajno, je pozabil g. Ilič pripraviti generalno direktorju za reševanje novih funkcij, ni pripravil referentov, ne prostorov, vse to se ima ustvariti šele, kadar pridejo akti! G. B. Popović, od katerega smo mnogo pričakovali, a smo vsi razočarani, je moral priznati, da je bila odredba nemogoča. Trebalo jo je opozvati.

Obenem se je odredila centralizacija nabavk. Na protest raznih faktorjev se je iz centralizacije začelo izločiti nekaj predmetov, ostali pa so centralizovani nekaj glavnih predmetov, o katerih g. Bora Popović in Mihael Ilič trditelja, da bodo na ta način vsled večje količine erar dosegel povoljnije cene. Jaz sem osebno g. ministra saobračaja opozarjal, da je centralizacija velika pogreška s stališča obče državne politike in tudi s stališča železniškega erara. G. Vasa Jovanović je priznal, da mu centralizem ni simpatičen, ipak je popolnoma podležel pogubnemu vplivu g. Bore Popovića, koji se je proslavil z nemogočim budžetom za leto 1926/27, ki bo naši državi povzročil še strahovite škode, v kolikor jih še ni. G. Bora Popović je sestavljal tak budžet, da se ž njim

ne more normalno vzdrževati prog, ki vsled tega rapidno propadajo. Danes že vlaki na prog Ljubljana-Rakek, ki državi nosijo ogromno dohodkov, ne morejo povsod voziti z normalno brzino. Kadar bo skočil ekspresni vlak s tira in bo treba plačati škode na milijone, bodo pogreške g. Bore Popovića nosile take posledice kakor neosiguranje mosta pri Bogojevu. To kar se danes popravi z 1 milijonom Din. bo potem stalo stotine milijonov!

Centraliziranje nabavk pa ni ne donosa dovoljnih cen. Gg. v gen. direktorju bodo to seveda vedno trdili. Njim je ta posel zelo simpatičen in najraje bi sami nakupovali vsako malenkost za male stanice. Provincionalni in manjši liferanti in proizvajalci pri velikih licitacijah ne morejo sodelovati. Pot v Beograd, visoke kavicje, riziko velike dohaje, to odbija vse srednje in manjše. Centralizacija nabavk znači favoriziranje velekapitala in velike špekulacije. Ni v interesu države, da se broj konkurentov zmanjša. Vrhutega se malobrojni veleobavljalci in njih agenture brzo sporazumejo za cene. Licitacije so izkrene. Ako hočeš licitacijo ubiti, razpiši vse množine naenkrat. Fingirani licitanti so na dnevnem redu, provincija in tofiki producenti so izločeni.

Pri pogojih se pri licitaciji postopa formalno silno strogo, da se izključi neljubne konkurence, kasneje pa k malu pride predlog da se ta ali oni neljubi pogoj liferantu odpušti.

Velicitacije so izvor korupcije in jaz smelo trdim, da so centralizirane nabavke že danes dražje nego licitacije po direkcijskih, v kratkem pa bodo imeli veleagenti vse v žepu. Vrhu tega ste ubili eksistenco in srednjemu producentu in liferantu eksistenco, ubili ste davkoplačevalca na ljubo raz-

„Slovenec“ proti strokovno organiziranemu obrtništvu

»Slovenec« se v posebnem članku zaletava v Akcijski odbor obrtniških organizacij v Celju, ki menda razpošilja oerožnice, da je obrtništvu v članstvo v Zvezi obrtnih društev za Slovenijo v Celju, v Zvezi obrtnih združenj v Ljubljani in Mariboru ter v Zvezah gostilničarskih združenj v Ljubljani in Celju sklenilo nastopiti pri volitvah v Zbornico za industrijo, trgovino in obrt z enotno gospodarsko in nepolitično kandidatom listom. Glasilo klerikalne stranke pravi, da to samo na sebi ne bi bilo slabo, vprašanje pa, kdaj je slovensko obrtništvu pooblastilo Franchettija, Rebeke, Kavčiča in druge, da bodo nastopali v njegovem imenu, ter pristavlja: »Da, stanovsko listo bodo volili slovenski obrtniki, toda tako, kakršno si jo bodo postavili sami, na kateri bodo kandidirali zastopniki vseh strok in vseh krajev Slovenije, najodličnejši gospodarji, le nobenega SDSarja ne sme biti vmes.« Ne vem v čem vam imenu je zapisal to »Slovenec«. Gotovo je, da od stanovsko organiziranih obrtnikov škofov list v to ni bil pooblaščen; kajti dr. Kulovec, ki je izdajatelj »Slovenca« in dr. Korošec, ki je v Domžalah napovedal, da bo SLS nastopila s svojo politično kandidatom listo pri teh volitvah, nista niti obrtnika, niti nimata sicer pravice govoriti v imenu obrtnikov. Te pravice niti gospod Ogrin nima, ker je znano, da je on predsednik klerikalno-politične obrtniške organizacije, ne pa zastopnik strogo stanovsko in gospodarsko organiziranega obrtništvu. Baš dejstvo, da napada sedaj »Slovenec« gg. Franchettija, Rebeke, Kavčiča in druge, od obrtništvu izvoljene in postavljene voditelje ter funkcionarje obrtniških strokovnih organizacij, dokazuje, da je »Slovenec« nasprotnik strokovno organiziranega obrtništvu, pa da bi rad videl, da bi obrtniki postali pri bližajočih se volitvah slepo orodje in povrh še žrtev zavožene in na vseh koncih propadle politike SLS. »Slovenec« se moti, ako misli, da bo s takimi limanicami in pa z osebnimi napadi na funkcionarje obrtniških organizacij lovil obrtnike. Prejanso je dr. Korošec razodel, da bo tista lista, ki jo bo SLS postavila klerikalno-politična, ne pa stanovska. Kandidatje na listi SLS bodo ali klerikalni kimovci, ali pa farovski podprepniki, neodvisnih, samostojno mislečih mož, ki bi imeli smisel za obrtniške gospodarske interese veliko ne bo med njimi.

Zanimivo je tudi kako si zamišlja »Slovenec« depolitizacijo zastopstva obrtniških interesov. Piše namreč, da v takem zastopstvu naj so pristajši vseh drugih strank, samo pristaši SDS morajo biti izključeni. To se pravi, da bi večina slovenskih obrtnikov samo zato, ker so politično organizirani v SDS, ne smeli imeti svojih zastopnikov v stanovskih organizacijah. Nestrankarstvo, nepolitično more biti torej samo tako stanovsko zastopstvo, v katerem sede izključno le klerikalci in njihovi priganjanci in prodanci. Na tako bedasto nastavljen klerikalne limanice pa se slovenski obrtniki ne bodo vsedli. Mi s svoje strani naj še posebej povdarimo, da smatramo za samo posebi umevno pravico vseh obrtnikov na zastopstvo v novi zbornici, torej tudi klerikalnih, ker tu ne gre za politično, temveč za stanovsko stvar. Klerikalcem pa je vse prej pri srcu nego interesi obrtništvu. Oni so prijatelji obrtnika, kadar ga potrebujejo, a drugače mu še sami povsod delajo najgršo konkurenco ter mu, kjer le morejo, odvzemajo kruh. Treba je le pogledati delovanje njihovih konzumov in videti kako n. pr. na Rakovniku nastajajo ogromne duhovniške čevljarne, krojačnice, mizarstva — v podporo slovenskega obrtnika!

Zahtevati od »Slovenca«, da napiše pošteno in odkrito besedo, ki seveda od-

nim posrednikom, ki jih nikjer ni mogoče prijeti.

Jaz se obračam na g. ministra predsednika s tem upitom, da presodi, ali je za politično, konsolidacijo koristno, da se daje material v roke separatizmu, ki z nami zajedno opravičuje kritikuje to brezkoristno favoriziranje centrale. Vsaj morda g. predsednik uvidi, da za producenta ni vse eno, al' je licitacija v Ljubljani ali v Sarajevu ali v Beogradu. Baš čitam razpis licitacije za srezko skladišče duhana v Sloveniji, ki se pa vrši v Beogradu. Potovanje, kavcije in drugi stroški, ki se s tem domačinom povzročajo, so povsem neekonomski in mora se roditi sumnja, da se tudi ta bori zaslužek ne privošči domačinom. Pobesneli centralizem vlade RR je že pokvaril ogromno na razpoložanju naroda napram državi in nadaljevanje te prakse zlasti od strani g. Vase Jovanovića, daje vsak dan novega gradiva za plemensko agitacijo. Centralizem je glavni zaveznik separatizma.

Čast mi je vsled tega prošil in zahtevati od gg. ministra predsednika in ministra saobračaja, da takoj ugotovita status quo ante pri dobavah za železnice in odgovorita v Narodni skupščini:

1.) kateri motivi so vodili ministru saobračaja pri centralizaciji nabavk? Ali je ministru pripravljeno rezultate teh nabavk objaviti privrednim krogom? Ali je pripravljeno objaviti slučaje, kjer so se pogoj dobave po licitaciji z rešenjem min. ali generalne direktorje saobračaja ublažili?

2.) ali hoče ministru saobračaja urediti vse nabavke po direkcijskih, a najmanjše še po nižjih jedinicah, pridržujoč sebi strogi nadzor?

V Ljubljani, dne 23. julija 1926.

Dr. Gregor Žerjav.

Politične beležke

Bučen odmev atentata na St. Radića

V nedeljo popoldne so v Mitrovici preizkusili dozdevno bombo ki jo je Orjunaš Mihič prinesel na skupščino St. Radića v Staro Pazovi. Preizkušnja se je izvršila pred komisijo, ki so jo tvorili zastopniki državnega pravdnikstva, sodnje in policije. Bomba so položili na zemljo, k njej pa privezali psa, ki ga je dal na razpolago tamniški konjederec. Obdolženec Mihič je zažgal bombo, ki je tudi eksplodirala, vendar pa se psu ni ničesar pripetilo. Samo rep je silnil med noge. S tem je bilo ugotovljeno, da bomba ni bila direktno življenju nevarna ter so »atentatorja« Mihiča izpustili, da se brani v svobodi zaradi prestopka proti varnosti življenja z ozirom na to, da bi lahko nastala med zborovalci panika, ako bi jo na shodu zažgal. Kakor znano, so radičevci svoječasno razširili celo v inozemstvu dolga in krvava poročila o »poskusnem atentatu« na svojega vodjo v Staro Pazovi ter so tedaj celo pariški listi prinesli sliko St. Radića s poročili, da so jugoslovenski nacionalisti hoteli izvršiti nanj atentat. Sedaj pa je groza bomba povzročila mnogo strahu še na smrt obsojenemu psu konjederca v Mitrovici.

Odnosaji v radikalni stranki

»Reč« razpravlja o razmerah v radikalni stranki ter pravi, da obstoji danes v njej cela vrsta najrazličnejših tendenc, odkritih in prikritih sporov, disparantnih struj, ki nimajo samo slabega vpliva na notranjo moč radikalne stranke, temveč so tudi zelo škodljive za vodstvo državne politike, ki je v glavnem v rokah radikalne stranke. Sam vodja stranke Nikola Pašić je danes brez vpliva na njeno politiko in njene smerice. Napram nekdanjemu absolutnemu gospodarju stranke se je še vedno ohranil gotov kult pri manjšem delu stranke, večji del pa se je opustil Pašičevu vplivu in išče novega človeka, človeka sedanjosti. To je dejanski odnosaj med šefom radikalne stranke in večino v njej. Vsi pretendenti na vodstvo stranke se vedno kličejo »živio Pašić«, a pri tem bežijo od njega. Tako je tudi z radikalno vojsko, ki se zbira v raznih taborih, neprijateljsko razpozoženih drug proti drugemu. Skupina Krste Miličevića predstavlja svojo strujo v radikalni stranki, pristaši dr. Ninčiča drugo strujo, notranji minister Boža Maksimović pa ima svojo vojsko, ki predstavlja najagresivnejši element med radikali. Stvarno razcepjeni radikali praktično se bore za to, da pridobijo čim večje število radikalnih čet zase. V tem boju so navezani tudi na pomoč od zunaj, iz drugih strank, da bi napravili svoj položaj v političnem življenju jačji in vplivnejši. Za to vsaka od omenjenih struj v radikalni stranki dela za vzpostavitev zvez z drugimi strankami: z Radličevu, Davidovičevu, Spahovu, ali pa samo s posameznimi deli teh strank, ki bi v danem trenutku pomagali temu ali onemu voditelju v radikalni stranki na konja. Z ozirom na to stanje naroda sploh nikdo nič ne vpraša in državna politika se vodi v znamenju kaosa, ki vlada v radikalni stranki, ker je njej poverjeno vodstvo državne politike. Ali bo sedanje stanje še nadalje trajalo, pa ni od-

visno samo od radikalov, temveč tudi od ostalih strank, ki imajo pokazati, v koliko se jih tičejo splošni interesi države in v koliko hočejo sodelovati z radikalno stranko v njenem sedanjem položaju.

Četrti mesec rudarske stavke v Angliji

b. London, 1. avgusta.

Angleška spodnja zbornica je z 230 proti 84 glasovom privolila v podaljšanje izjemnih pooblastil vladi za vzdrževanje miru. Ta izjemna pooblastila dovoljuje zbornica, odkar traja rudarska stavka, koncem vsakega meseca za dobo 30 dni. Če se stavka do 30. avgusta ne konča, se bo moral parlament sniti še pred 1. septembrom, da odobri novonemesečno podaljšanje izjemnega stanja. Britanska vlada je po izjavi notranjega ministra sira Williama Joynsona-Hicksa navzlic dejstvu, da se je po prvem maju le maloje kršil mir, pripravljena na vse eventualnosti in hoče še prav posebno čistiti vse delavce, ki se že vrtni na delo.

Vlada torej vztraja na svojem odklonilnem stališču in se nikakor noče približati rudarskim zahtevam. Na delavski strani pa se opaža že precejšnje popuščanje. V enem delu svojega gesla: »Niti ure dela več, niti vinarja plače manj!« so že odnehali. Danes je intrantsigentni rudarski tajnik Cook že pripravljen pogajati se na temelju znižanja plač, samo da ostane nedotaknjeno načelo Turnega delavnika v rudnikih. Delegati rudarjev, ki so se sestali v petek, so odobrili memorandum, kakršnega je izdelal njihov izvršni odbor v zvezi s krščanskim industrijskim združenjem. Ta rešitev, ki jo zagovarja sam Cook, se približuje načelu, kakršnega so predlagali skofje. Memorandum, ki bodo sedaj o njem glasovali rudarji v posameznih revirjih, zahteva, da se začasno podaljša državna podpora pasivnim rudnikom in sprejema načelo razsodišča za mezdna vprašanja, kar je doslej rudarska zveza odklanjala. Nepopustljiv je memorandum samo v vprašanju sedemurnega delavnika. Če se rudarji potom glasovanja izrečejo za memorandum svojega vodstva, bo rudarski sindikat predlagal vladi, da se delo v rudnikih takoj zopet začne, če dovoli vlada začasno podporo industriji, medtem ko bi zasedala kraljeva komisija, da se posvetojuje v zakonskih ukrepih, ki bi se ji zdeli potrebni in bi se arbitražo o meznem vprašanju izvršila v roku dveh mesecev.

Popuščanje delavcev, katerih odprna sila je po trimesečni stavki začela pesati, je znak, da se približujemo odločitvi. Toda čeprav so danes na strani rudarjev poleg Labour Party tudi Lloyd-Georgeovi liberalci in celo cerkveni knezi, je vendar veliko vprašanje, če se bo hotela konzervativna vlada pogajati pred popolno kapitulacijo rudarjev. Baldwin noče nič slišati o kakem nadaljnjem subvencioniranju rudarske industrije, ki bi omogočilo pasivnim rudnikom, da izplačujejo svojim delavcem dosedanje mezde. Konservativna vlada smatra, da mora angleško rudarstvo iskati rešitev samo v sebi in ne oslanjati se na državno podporo, ki je davkoplačevalci ne zmorejo za stalno. Tudi je očito, da bi sistem državne subvencije kmalu dovedel do podržavljanja rudarstva, kakor to želi delavska stranka.

Lani je Baldwin moral privoliti na subvencije, ker se je le na ta način dalo izogniti rudarski stavki in generalnemu štrajku. Tedaj konservativna vlada še ni bila pripravljena na odločno borbo, ki bi utegnila imeti nedogledne politične, socialne in gospodarske posledice. S 124 milijoni funtov šterlingov, ki jih je dal kot podporo rudarstvu, je Baldwinov kabinet pridobil 9 mesecev časa, se je lahko pripravil na boj. Organiziral je odpor, s pomočjo katerega je letos v nekaj dneh zlomil splošno stavko.

Res je, da je vsled rudarske stavke utrpela britanska industrija dosedaj že čez 150 milijonov funtov šterlingov in da mora Anglija kupovati premog v inozemstvu, da angleško premogovno industrijo izpodriva že tri mesece na mednarodnem trgu nemški, ameriški in poljski premog. Prav tako res pa je, da bi rudarska kriza na Angleškem izbruhnila čez nekaj mesecev z novo silo, če sedanje pride do odločitve in če tromesečna borba konča z nezdravim kompromisom. Taka nezdrava rešitev bi bila državna podpora rudnikom, ki so nezmožni konkurence. Smiselni rešitvi sta samo dve: ali popolno podržavljenje rudnikov, kakor ga zahteva delavska stranka, ali pa prilagoditev delavnega časa in mezd retabilnosti rudnikov. Zadnje stališče zastopa Baldwinova konservativna vlada. Sedaj, ko je zločila splošno stavko in se je začel krhati tudi rudarski štrajk, ni posebno verjetno, da bi Baldwin zopet pristal na kako polovičarsko rešitev.

Iz Italije

Rim, 3. avgusta. o. Ministrski svet je imel danes sejo, v kateri je notranji minister Federzoni izjavil, da je italijansko ljudstvo z velikim zadoščanjem vzelo na znanje vladne ukrepe, ki predvidevajo uvedbo enotnega črnega kruha in drugo. Na predlog ministrskega Mussolinija je zbornica sprejela zakonski načrt za discipliniranje javnih manifestacij. Po tem načrtu bodo prepovedane vse manifestacije, ki ne bi bile v skladu s smernicami fašistovske vlade.

Fašistovski list »Popolo di Roma« pravi, da se je na temelju sklepa upravnega sveta zivila njegova delniška glavnica na pet milijonov lir.

Pogodba z Abesinijo v angleški luči

Zunanji minister Chamberlain zagovarja pogodbo z Italijo in istočasno neodvisnost Abesinije. — Anglijo so vodili samo praktični razlogi! — Vprašanje dohaje orožja Turčiji.

London, 3. avgusta (d - brž.) Na večerajnji popoldanski seji spodnje zbornice se je začela debata o pogodbi z Abesinijo, ki jo je opozicija že zavnaj zahtevala, pa jo je vlada vedno zavlačevala. Liberalni poslanec Benn je izjavil kot interpellant, da je imela Anglija s svojo maroško pogodbo že enkrat slabe izkušnje in je zabredla v hudo krizo. Vlada se na bi smela spustiti z Italijo v tako pogodbo. Zakaj Italija ni na dobrem glasu, da bi preveč spoštovala suverenost Abesinije. Delavski poslanec Pousonby je izjavil, da ne napravila dobrega vtisa, ako sta si dve velilesi druga drugi zagotovitve pomoči, da bi tako izjavili pritisk na veliko šibkejšo, tretjo državo, ki pa ni bila obveščena o pogajanjih, ki so se je likala. Nihče ne more oprekatati nameram Anglije, da bi dobila vodo za namakanje Sudana. Toda to dobro stvar so sedaj spravili v zvezo z italijanskimi zahtevami, o katerih ni mogoče trditi, da jim ni oporekali. Razmejitev gospodarskih pokrajin kakšne šibke države je bila še vedno predhodnica razdelitve vse države.

Nato je zunanji minister Chamberlain podal važno poročilo o angleški politiki v Abesiniji. Obenem je prečital vso vsebino angleškega odgovora na abesinsko noto, ki je bila odposlana Društvu narodov. Minister je izjavil: Vprašanje preskrbovanja z vodo je velike važnosti za Egipt in Sudan. Angleška vlada obzbuja, da je Egipt odločil zgraditev jezusa na Belem Nilu pri Džebel Auliji. Prebivalstvo Egipta šteje 15 milijonov duš, ki pa ima komaj 7.500.000 oralov zemlje za obdelavo na razpolago, ki se ne more sedaj povečati brez namakanja novih ozemelj. Prebivalstvo se pomnoži letno za 300.000 duš. Minister upa, da se bo jez pri Džebel Auliji ponovno vzel v pretes in končal v najkrajšem času. Kar se tiče jezusa Tansa, ima Anglija od kralja Menelika zagotovilo, da bo Anglija ob svojem času imela gotove pravice nad vodo tega jezusa. Po pogodbi iz leta 1906. želi Anglija varovati neodvisnost Abesinije. Leta 1906. so se volila z Abesinijo pogajanja, ki so pa bila prekinjena leta 1914. Leta 1924. so bila ponovna pogajanja z regentom Ras Taffarijem, vendar pa abesinska vlada ni dosedaj poslala nikakega odgovora. Ker je problem namakanja Sudana postal vedno nujnejši, se je sporazumela angleška vlada z Italijo in Francijo, da prične nova pogajanja z Abesinijo. V januarju je angleška vlada obvestila Abesinijo, da angleško - italijanski dogovor nima političnega značaja. Italijanska in angleška vlada sta se edinole sporazumeli, da si ne bosta konkurirali v vprašanju koncesij. Abesinska vlada je popolnoma svobodna, tako da v vseh vprašanjih svobodno določa svoje stališče in se eventualno pritoži pri Društvu narodov.

Angleška nota Društvu narodov obzbuja, da je v zvezi angleškimi in italijanskimi zagotovitvami abesinska vlada pripisovala Angliji in Italiji namere, ki jih nikdar nista imeli. V angleško - italijanski noti ni bilo nič takega, kar bi izgledalo kot pritisk na abesinsko vlado.

Nota ponavlja izjavo angleškega zunanjega ministra v parlamentu, ki pravi, da je sporazum v interesu vseh treh vlad in da abesinska vlada lahko svobodno razsodi, kaj je v njenem interesu. Z ozirom na oditek, da hočeta Italijanska in angleška vlada prisiliti Abesinijo, da izpolni njune zahteve, ne da bi se preje posvetovala s svojim narodom, povdarja nota, da so se od leta 1920. vršila z abesinsko vlado pogajanja in se sklicuje na podpisano kralja Menelika. Nota hvali obenem korak abesinske vlade, da je dovolila znanstveno proučevanje jezusa Tansa. Z ozirom na del angleško - italijanske pogodbe, o katerem se trdi, da deli Abesinijo v trgovinsko sfero med Italijo in Anglijo, povdarja nota, da noben del Abesinije ni bil prepuščen italijanskemu gospodarskemu vplivu. Angleška vlada priznava Italiji edinole interesno sfero v vzhodni Abesiniji, kjer naj bi tekla železnica, ki bi vezala Eritrejo in Italijansko Somalijo. To priznanje absolutno ne veže abesinske vlade in ne pomenja nikakih obvez za nikogar, razen za angleško vlado, ki je v zameno za razne koncesije obljubila Italiji, da ne bo v gotovih pokrajinah favorizirala drugih podjetij.

Zunanji minister Chamberlain je nadalje govoril o dobavah orožja Turčiji. Dejal je, da se angleška vlada ali njeni zastopniki niso z nikomur pogajali zaradi dobave orožja in municije Turčiji. Vlada je le dobila zadnje vprašanje angleških tvrdk, stvar pa, kolikor je njemu znano, ni dozorela. Sedaj ni nobenih pogajanj. Sicer pa mora minister naglašati, da ne mednarodne obveze in ne angleško - turški odnosaji ne ovirajo Anglije, da ne bi dobavila Turčiji orožja. Za sedaj ni povič, da bi vlada prepovedala izvoz orožja v Turčijo. Minister je dodal, da morajo angleške tvrdke sicer imeti dovoljenje za dobavo orožja v inozemstvo, vendar tega dovoljenja ni smeti brez tehtnega vzroka odrediti. Poslanec Kenworthy je vprašal ministra, ali je vladi znano, da se je med vojno v Dardanelah potopila angleška ladja, ker je zadela na mine, ki jo je Anglija svoj čas dobavila Turčiji in ali se kaj takega lahko ponovi. Minister Chamberlain je odgovoril, da po njegovem mnenju ni tako lahko mogoča vojna s Turčijo. Med obema državama so bila pravkar končana pogajanja, ki so obojestransko razmerje postavila na zadovoljivo podlago.

Ministrski predsednik Baldwin je potem odgovorjal na vprašanje, ali je res, da je bila v nekem laboratoriju na Angleškem izdelana plinska maska, ki štiti prebivalstvo proti vsem v inozemstvu izgotovljenim strupenim plinom. Predsednik vlade je dejal, da imajo oblastva nalog, da store vse potrebno, da se v slučaju vojne prebivalstvo zaščiti proti vsem eventualnostim.

London, 3. avgusta (brž.) »Daily Telegraph« razpravlja o sporu zaradi Abesinije, in pravi, da bo zanimivo, kakšno stališče bo zavzel nemški zastopnik, ko bo enkrat Nemčija sprejeta v Društvo narodov. Nemška vlada je namreč že sedaj uvedla z Anglijo, Francijo in Italijo izmenno misli o Abesiniji.

Velika eksplozija

Rim, 3. avgusta. k. »Tribuna« poroča iz Napolja, da se je v protičnični tvornici pri Castelranco dogodila eksplozija, ki je zahtevala osem človeških žrtev. Celo poslopje je bilo uničeno.

Naši kraji in ljudje

Kraljeva zahvala mestu Kranju

se nekatere zanimivosti z nedeljske proslave.

Včeraj je dal župan mesta Kranja g. C. Pirc afiširati sledeči lepak:

Slavno občinstvo! Someščani!

Njegovo Veličanstvo naš kralj Aleksander I. mi je izvolil naročiti, da naj vam sporočim v Njegovem in imenu Najvišje kraljeve hiše Najvišje zadovoljstvo in iskreno zahvalo za vse dokaze udanosti ter vse izraze patriotičnega čustvovanja povodno tako sijajno uspele slavnosti odkritja spomenika Nj. Veličanstvu kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju.

Po nalogu Njegov. Veličanstva kralja Aleksandra I.

Ciril Pirc, župan.

V Kranju, dne 1. avgusta 1926.

V našem prvem poročilu o nedeljski veličastni svečanosti v Kranju je naravno izostala marsikatera zanimiva podrobnost in vrnila se je tudi ena ali druga netočnost.

Kralja in kraljico so pri prihodu na slavnostni prostor poleg ministra Periča, dvorne dame ge. Tavčarjeve in velikega župana Baltiča pozdravili z županom Pircem na čelu člani odbora za postavitev spomenika g. srežki poglavar J. Znidaršič, Sirc, M. Fock, dr. Sabothy, I. Savnik in M. Fock; kralju in kraljici sta bili ob tej priliki predstavljeni gospe soproga župana Pirca in soproga srežkega poglavarja M. Znidaršiča. Z obema gospema sta pozneje v paviljonu kralj in kraljica ljubezljivo razgovarjala. Pri sprejemu se je kralju javil tudi namestnik ljubljanskega divizijskega komandanta general Živković.

Mesto venca na spomenik je Kolo jugoslovenskih sester na inicijativno svoje zaslužne predsednice go. Znidaršičeve, soproge srežkega poglavarja, zamislilo in izvedlo lepo idejo. Na dan odkritja spomenika je popolnoma na novo in lepo obleklo ubogo vojno siroto ter je s tem na posebno pristrčen način počastilo spomin velikega kralja.

Posebna pohvala za izpeljavo vzorno zasnovanega svečanostnega razporeda na ogromnem trgu in očuvanja brezhibnega reda pred in med svečanostjo gre kranjskim gasilcem in prostovoljnimi rešiteljem, katerim sta poleg predsednika privediteljskega odbora načelovala gga. načelnik prost. gas. društva Ricci Mayer in tajnik J. Likozar.

Krasno sliko proslave so fotografirali mnogi amaterji. Privediteni odbor nas prosí za objavo sledeče prošnje:

Vsi oni, ki so fotografirali slavnostno odkritje, so naprošeni, da pošljejo od vseh posnetkov, ki so jih napravili vsaj po pet izvodov priveditenemu odboru, ki jih rabi za sestavo albumov. Slike naj se pošljejo na naslov: Ravnatelj Franjo Sirc, Kranj.

Ob odkritju spomenika kralju Petru

Slavnostni govor predsednika odbora za postavitev spomenika v Kranju g. Focka.

Na kratko smo že poročali o lepem govoru, ki ga je pred kraljem in kraljico ter zbranimi tisoči naroda imel v nedeljo predsednik odbora za postavitev spomenika kralju Petru v Kranju g. Fock. Govor danes objavljamo v celoti. Glasi se:

Vaši veličanstvi! Dobrotljivi nam kralji! Mila naša kraljica!

Dragi nam dobrodošli predstavniki naše junaške vojske in naših občan!

Dragi gostje in someščani!

Slovenskemu delu jugoslovenskega naroda ni pogosto sijalo zlato sonce sreče in svoboda mu je bila vedno tuja, — zato vo in zna tembolj sedaj — jedva osem let — kak bisler je to.

Pred 500 leti je ustoličil svojega zadnjega vojvodo tam gori pri Gospej Sveti, nekako v dobi, ko je njegov brat po krvi tam doli na Kosovu ravnom kljub brezprimernemu svojemu junaštvu izgubil za toliko vekov svojo zlato neodvisnost.

Brata v trpljenju in muči sta bila brata

Film M. Badiure.

Sprejem kraljice Marije v nedeljo v Kranju

Po izročitvi šopka, se je kraljica Marija zahvalila deklici Lei Sabothy s poljubom.

v svobodi in veselju. Kljub dolгим sužnjim letom je klila v naših srcih že davno jugoslovenska ideja, katere nositelj je bil naš kralj Peter celo svoje junaško življenje. Danes, svobodni po njegovi veliki zaslugi, ustoličujemo tu spomenik, ki velja njemu in njegovi življenjski, za ves jugoslovenski rod rešilni ideji.

Prvi spomenik je to, ki mu ga odkriva hvaložna hčerka Slovenija v svojem lepem starodavnem Kranju, kjer bo tvoril na vekove veke svoji domovini močan steber, našim potomcem večer v gled junaštva, neizbežen opomin k resnemu delu za otačbino, znak spoštovanja in hvalnozlosti do velikega dobrotnika — osvoboditelja.

Junaška so bila dela spasitelja jugoslovenskega rodu, kakor jih ve le malo svetovna povestnica. Njegovo veliko osvobodilno delo je šlo neizmerno težko in trnjevo pot, polno truda in dvomov, polno uspehov in razočaranj in Kalvarija tega pota je bila v divjih alpskih gorah — tam je bila usoda celokupnega jugoslovenskega naroda v ozki zasedi, tam so se borili srbski levi za zadnjo pot do svobode, tam so bile jugoslovenske Termopile, kjer so padali izmučeni junaki daleč od rodne grude za njeno svobodo in za svobodo celokupnega naroda, ki je v mislih drhtel po zlati sreči osvobodjenja, in samo malo omahovanja in oklevanja junaškega vojskovodje bilo bi za vedno upropastilo ves jugoslovenski rod in ga zaslužilo v večnem robstvu.

Junaštvo, združeno s plemenitostjo, je bila zvezda-vodnica velikega kralja. Kdo Vas ne ve, da je tedaj, ko je bila nevarnost največja, ko je premoč sovražnikova pretila podreti hrabre falange junaške srbske vojske — prišel silovalsi kralj za puško, odločen za lastno dragoceno krvjo braniti svojega naroda rodno grudo — vse druge je odvezal priose in zvestobe do sebe in do njih lastne domovine?

Pa glej, — brezprimerno junaštvo je rodilo junaštvo in zvestoba je vračala zvestobo.

Ko bi ne bilo nobenih drugih del blagopokolnega kralja Petra, zadoščala bi nam samo ta, da nam nikdar ne klone glava, da nam nikdar ne omagajo moči v brambí za domovino.

Njegova dela in njegovo junaštvo, mladina, naj ti bodo vzor življenja, po njih naj gredo tvoja pota in mirno bodo lahko spali junaki na Kajmakalanu.

Danes, ko odkrivamo ta velepomembni spomenik, nam sije šele prvi zar svobodnega solnca, zato še marsikdo omamljen od njega ne vidi dovolj jasno ogromne postave svojega osvoboditelja in moččnosti svoje domovine.

Nas vseh sveta dolžnost pa je hvaložnost za veliki zgodovinski čin blagopokolnega svojega vladarja, ki naj se zrcali v ljubezni do širne jugoslovenske domovine in v zvestobi do narodne duše naše junaške dinastije, ki nam bo vedno porok svobode in sreče.

To hvaložnost vcepimo v mlada srca naše mladine in dobra bodo njena dela, kakor so bila dela našega vzornika kralja

Petra — za svojega naroda prelepo domovino.

Oddolžiti se moremo njemu in njegovi dinastiji z neupogljivo zvestobo napram njej in narodu. Globokost naše hvaležnosti pa bosta kazala moč naše domovine in neminljiv spomin v srcih nas vseh na ustanovitelja jugoslovenske kraljevine in osvoboditelja našega rodu.

Naj pade koprena, ki je krila doslej obličje junaka kralja Petra I. Osvoboditelja in naj se to jasno obličje vtisne v naša srca in naše duše, odkoder naj nikdar ne izgine.

Slava junaškemu kralju Petru I. Osvoboditelju!

Ob spominu na velikega osvoboditelja pa naj živi junaški njegov naslednik, mili naš kralj Aleksander I., naša mila kraljica Marija in mladi naš ljubí prestolonaslednik Peter!

Živeča prejasna dinastija Karagorzjevičev, živeča ujedinjena jugoslovenska domovina!

Odkritje spomenika dr. Radoslavu Razlagu

V Ljutomeru, 2. avgusta.

Pomen in vpliv moža, ki so mu včeraj postavili Malonedeljski spomenik, je segal daleč preko mej njegove ožje domovine. Jakob Radoslav Razlag, rojen 12. julija 1826 v Radoslavcih pri Mali Nedelji kot potomec iz Madžarske priseljene črnogorske oboitelji, se je po temeljiti vsestranski izobrazbi posvetil advokaturi, potem ko je končal bogoslovje in pravne nauke. Še predno je postal odvetnik v Brežicah, je sestavil «Slovenski Pravniki», obsežno pravno navodilo z ekscerpti zakonov, obrazci in vzorci vlog kot pripomoček občinskim predstojnikom, odvetnikom, notarjem in uradnikom za slovensko uradovanje. Kot odvetnik je deloval v Brežicah od 1862 do 1869, ko se je preselil v Ljubljano, in od 1877 do smrti 1880.

V javno življenje je takoj posegel ter bil leta 1865 in 1867 izvoljen kot poslanec v štajerski deželni zbor, pozneje pa je bil kranjski deželni in državni poslanec in leta 1871 prvi slovenski deželni glavar na Kranjskem. Bil je marljiv član štajerske Kmetijske družbe, pri kateri je z vso vneto zastopal koristi slovenskih kmetov, bil je predsednik Narodne tiskarne, podpredsednik Pisateljskega društva in Slovenske Maticice itd. Kot odlični govornik in ugleden rodoljub je predsedoval prvemu slovenskemu taboru v Ljutomeru, govoril in taborih v Zalcu in Ormožu, bil je slavnostni govornik na Prešernovi slavnosti v Vrbi, zagovarjal je obožovane člane «Južnega Sokola» v Ljubljani in dosegel oprostitev Tomšiča, odgovornega urednika «Slov. Naroda» pred porotnim sodiščem v Celju, kjer je dosegel celo deloma slovensko razpravljanje.

Kot moč širokega obzorja in orijentiran v smeri na slovanski jug — kot mlad mož je izdal več zbirk lastnih in drugih slovenskih, hrvaških, srbskih in drugih slovanskih pesmi, deloma celo v cirilici, izdal je dva letnika «Jugoslovenske Zore» v Gradcu in Zagrebu — je prišel kmalu v Ljubljani v spore z omdotnimi lokalnimi patrijoti, zlasti s prvakom Janezom Bleiweisom, vsled česar se je polagoma umaknil iz političnega življenja in se vrnil v Brežice. Pričakovani uspehov ni imel tudi s svojim strokovnim pravnoznanjskim listom «Pravnik Slojenski», katerega je izdal tri letnike z neštevilnimi lastnimi članki in razpravami. To je bil smel poskus, kateremu so dorasli slovenski pravniki šele mnoga desetletja pozneje!

V spomin na stoletnico rojstva tega izrednega vsestranske delavnega jugoslovenskega rodoljuba in politika, književnika in pravnika, so mu njegovi rojaki postavili na krasnem prostoru pred šolo pri Mali Nedelji lep spomenik, delo domačega umetnika Košarja.

Zbrano množico, blizu tri tisoč ljudi, domačinov in preške inteligence ter zastopnikov oblastev je pozdravil predsednik pripravljalnega odbora g. inž. Ferdo Lupšja z lepim nagovorom, omenjajoč predvsem priprave in delo za spomenik. Slavnostni govornik

3 ure trajajo predstave oroškega pustolovnega vefilma PUSTOLOVKA

v 2 velikih delih, naenkrat 12 dojanj

Kolosalen uspeh pri včerajšnjih predstavah. Grandiozna vsebina! Krasni posnetki iz vsih delov sveta. Zabavno. V glavni vlogi Bruno Kastner, Ellen Richter, H. Brausewetter.

Vsled ogromne dolžine filma predstave ob 4., 7. in 10. urli.

KINO LJUBLJANSKI DVOR. — Najmodernejši kino v Sloveniji.

g. nadsvetnik dr. Mohorič je do podrobnosti opisal življenje in delovanje dr. Razlaga, prosvetni referent dr. Poljanec je prinesel pozdrave prosvetnega ministra in mariborskega velikega župana ter je omenil nekatere zanimive mladostne spomine na dr. Razlaga.

Vsled nastalega viharja se je nadaljevala slavnost pri banketu v «Društvenem domu» ter omenjamo od številnih govornikov samo še dr. Zdolška k. župana iz Brežic, kjer je našel prerano umrli dr. Razlag svoj grob, dr. Maksa Kovačiča iz Maribora za Zvezo kulturnih društev in šolskega

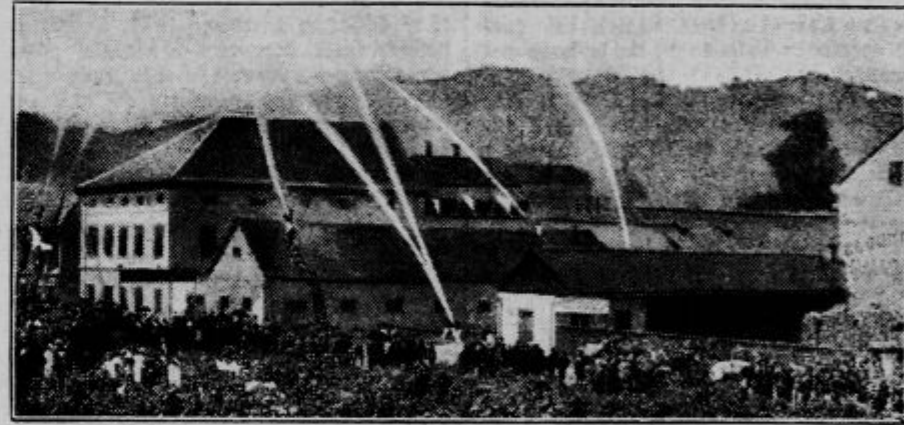
ga ravnatelja v p. g. Kosija iz Srebišča.

Pismene pozdrave so poslali med drugimi Matica Hrvatska in Matica Slovenska, minister Pucelj, vseučiliški profesorji dr. Ilešič, dr. Ozvald in dr.

Popoldne je sledila svečana akademija, na kateri je zapelo domače Narodno kulturno društvo nekatere Razlagove budnice, med katerimi je najbolj ugajala «Bodi zdrava, domovina»; zelo dobro je uspela alegorija Razlagovega rojstva z lepim petjem.

Tako se je Mala Nedelja na lep in pristrčen način oddolžila spominu svojega velikega rojaka dr. Razlaga.

Gasilski dan v Celju

Gasilska vaja v Celju

Motorna brizgalna meče vodo nad 30 m visoko.

Celje, 2. avgusta.

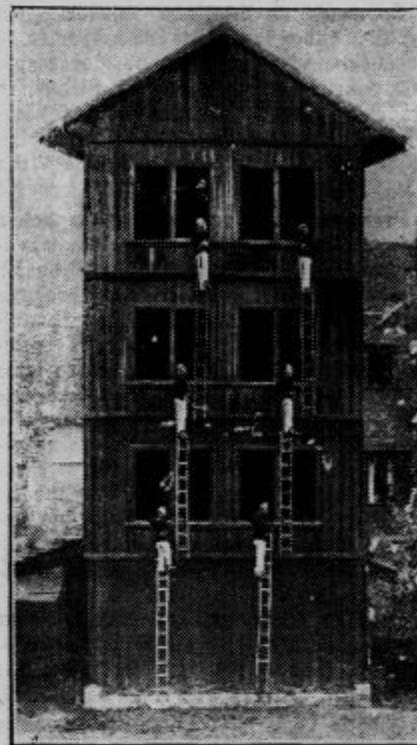
V nedeljo se je vršil v Celju gasilski dan «Prostovoljnega gasilnega društva v Celju». Ob osmih popoldne je bila razstava gasilnega orodja pred magistratom, katero je obiskalo mnogobrojno občinstvo. Razstavljeno je bilo vse orodje, kar ga premore gasilno društvo in sicer: štirikolna ročna brizgalna iz leta 1886, ki meče v eni minuti 400 l vode, parna brizgalna iz l. 1897 (800—1000 l na minuto), dvokolna motorna brizgalna iz l. 1925 (1400 l na minuto), auto brizgalna nova, 35 HP (800 l na minuto), motorna brizgalna «Agregat» (600 l na minuto), gasilni aparat «Stanko» za gašenje bencina in olja, strojna lestva s prednim vozom, voz z lestvami (ena raztezna, 6 kljukastih in 4 strešne lestve), voz s hidranti (4 razstavi in cevi), 4 navijalni vozovi in en voz za moštvo s sanitetno pripravo. Poleg tega orodja je razstavila tvrdka Rosenbauer z Dunaja motorno brizgalno 36 HP, 750 kg teže, ki meče pri 12 atmosferah 1000 l vode na minuto.

Ob desetih se je vršila na dvorišču mestnega magistrata šolska plezalna vaja, pri kateri so pokazali plezalci veliko izurjenost in hladnokrvnost. Skok iz prvega nadstropja na rešilno platno je bil zelo posrečen.

Ob enajstih je bila nazorna gasilska vaja na Kralja Petra cesti, kjer je stopilo v akcijo celokupno moštvo z vsem orodjem: Pri tej priliki se je izkazala motorna brizgalna tvrdka Rosenbauer, ki je metala vodo iz 4 cevi nad 30 m visoko. Po vaji je defiliralo moštvo z orodjem ob zvokih železničarske godbe pred mestnim magistratom. Navzoče so bile razne deputacije zunanjih gasilnih društev, ki so se pohval-

no izražale o izurjenosti celjskih gasilcev. V popoldanskih in večernih urah se je vršila v Gozdni restavraciji dobro obiskana veselica.

Gasilni dan je pokazal, da ima Celje dobro izveščane gasilce, ki zaslužijo popolno strokovno pohvalo in podporo.

Plezalna vaja gasilcev v Celju

Velika železniška nesreča pri Vognju

Med Mitrovico in Rumo sta trčila skupaj brzil in tovorni vlak. — Kurjač brzovlaka ubit, strojevodja lažje ranjen.

Mitrovica, 3. avgusta.

Danes ob pol 2. zjutraj se je med Rumo in Mitrovico na postaji Vozanji pripetila velika železniška nesreča. Tovorni vlak št. 83, prihajajoč iz Broda, se je zaletel z veliko silo v brzovlak Beograd—Zagreb št. 6. Sunek je bil tako silovit, da sta oba stroja skočila s tira. Lokomotivi sta se vspešila druga na drugo ter se skoraj popolnoma razbili. Kurjač brzovlaka Aksentije Vesović je ostal na mestu mrtev, spremljevalec svinj tovornega vlaka pa je bil tako težko ranjen, da je davil umrl v Mitrovici. Strojvodja brzovlaka je dobil lažje poškodbe. Od potnikov ni bil nihče ranjen, pač pa je nastala med njimi strašna panika.

Materijalna škoda je zelo velika, ker je tudi več vagonov poškodovanih. Železniška direkcija v Beogradu, ki je bila takoj obveščena o nesreči, je poslala na lice mesta komisijo, da ugotovi, kdo je zakrivil nesrečo. Doslej še ni znano, kdo je zakrivil nesrečo.

Delavci so ves dan delali, da bi očistili progo od razbitih vagonov, vendar pa vlaki zvečer še niso mogli voziti po razrušenem tiru. Promet je bil zaradi tega močno oviran ter so imeli vsi vlaki znatne zamude. Brzovlak, ki bi moral priti ob 7.

zjutraj v Beograd, je dospel na cilj šele proti večeru z brzovlakom, ki se je pronesrečil, se je vozil iz Beograda tudi drugi, podtajnik ministristva saobračaja Avgust Košutič.

Pred sodniki

Janez zida po Gorenjskem, beli hiše in govoriti. Najraje pripoveduje o svojem dedu, ki je bil vojak na Laškem in je odnesel nekemu Italijanu počeno gos. Ker je ni vedel kam skriti, jo je dal v boben, ki je dajal potem kaj čudne glasove. Janezovo storijo še vsi poznajo in vendar jo še pripoveduje; sam je namreč šepast in ni bil nikoli vojak. Zdjaj so mu naložili pri sodnji v Kamniku 25 Din globe, ker je sitaril s svojo povestjo in fante, ki so se iz njega norčevali v gostilni, zmerjal se smrkovci in se z njimi še malo stregel. Fantje, ki so se z njim tepli, so svojo kazeno mirmo prestali v Kamniku, saj tistih par dni že gre, če se pa pritožiš, imaš pa samo sitnosti, so si dejali. A Janez se je pritožil in pričel pred senatom takoj storijo o pečeni goski. Ker je pa bilo že pozno in se je že oglašala lakota, je s tem samo razburjal duhove. Predsednik mu je povedal, da to ne spada k stvari in Janez bo plačal, pa mir besedi.

V Mostah so pili fantje na travniku pri grmovju, kjer je ležal v travi zelen gad — velika steklenka žganja, ki jih je zastrupljala s svojo vsebino. Bila je aprilski nedelja in čas so imeli. Ko so vse požlampali, so odrinili še v gostilno, kjer so nadaljevali. Popili so okoli 4 litre žganja, bili so pa menda samo štirje. Francelj je bil tako pijan, da je mislil, ko je postal zaspan, da je doma in se je hotel sleči. Andraž mu je brnil, pa ga je fant kar sunil in ga z nečem udaril ter še ubil šipo v steklenih vratih. Okrajna sodnija mu je prisodila 3 dni. Pri vzklincem sodišču so pa povedali njegovi tovariši, kako je bilo in da so bili vsi tako nadelani, da so šele drugi dan zvedeli, koliko žganjice so pogoltnili in Francelj je prost.

Kulturni pregled

Nov Reinhardtov režiser. Max Reinhardt je angažiral za režisera svojih gledaliških odrov na Dunaju in v Berlinu Heinza Hilperta.

Beograjsko akad. pevsko društvo «Obličje v Dalmaciji». Beograjsko akademsko pevsko društvo «Obličje» je pridredilo prošle dni več koncertov v Dalmaciji. Nastopilo je s posebno lepim in vidnim uspehom v Splitu in Trogiru ter je posetilo tudi Susak. V Splitu se je vršil koncert na prostem z nastopnim programom: Manojlovič: Tebi pojem; Hristič: Dve nabožni pesmi; Mokranjac: VII. rukovet; Vukdragovič: Poljahali pullinjata; Dobronič: Uspavanka; Mokranjac: Kozar; Stolcer: Romenska popevka; Bersa: Mesečina; Mokranjac: X. rukovet; Gotovac: Smešno čudo; Jadovanska za teletom; Adamič: Večna pena; Zžance: Medžimurske pesmi; Mokranjac: V. rukovet. Koncert sta dirigirala kapelnik g. Lovro Matačić in Branko Dragutinović.

Glasbeno življenje v Lovu. V pretekli seziji je obiskalo Lvov mnogo svetovnih umetnikov, med njimi violinisti Vaša Pričoda, Juan Manén, Paul Kochanski, pianisti Rubinstein, Godovski, Hoehn, Michalovski, Hermelin, harfist Kliska ter tržaški, Seviljov in dražlanski godalni kvartet. Poljsko glasbeno društvo je izvajalo Piernéjev ora-

torij »Križarska vojna otroke«, ki ga je vodil dirigent Adam Soltys. Opera, ki se nahaja v stalni težki finančni krizi (kot menda vse opere po celem svetu), je nanovo naštudirala Janačkovo «Jenufo», Puccinijevo «Fanciullo» Wagnerjevega «Siegfrieda» ter Catalinjevo »La Wally». Kot poljsko nanovo naštudirano opero je omenil Zelenskega «Janek» in Moniuskovo «Verbum nobile».

Meyerholdov Studio v Moskvi — državna visoka šola za odrsko umetnost. Državni Studio Meyerholdovega gledališča v Moskvi je dobil pred kratkim naslov visoke šole ter ima celo pravico podeljevati svojim absolventom doktorski naslov študijske doba na zavodu traja tri leta.

Tisoč luntov za britansko nacionalistično dramo. Sir Alfred Butt, angleški finančnik, je razpisal nagrado v znesku 1000 luntov za odredo delo, ki bi poveličevalo Veliko Britanijo. Nagrado prejme avtor najboljšega komada, ki bo tako pisan, da se tendenca ne bo čutila.

Prva uprizoritev nove Hindemithove opere «Cardillac». Premijera nove Hindemithove opere «Cardillac» bo začetkom novembra v Dražlanih. Poleg dražlanske opere je postavilo delo na repertoar še dvajset drugih nemških gledališč, med njimi operni zavodi v Kölnu, Monakovem in Wiesbadnu.

Domače vesti

Iz »Vodnikove družbe». Pozivi, ki jih je vodstvo »Vodnikove družbe» priložilo našim listom, so imeli nepričakovano lep uspeh. Do danes se je prijaviilo nad 500 novih članov. Armada članov je tako že narasla na 10.500. Z vsa gotovostjo računamo, da bo to število v par dneh, ki še preostajajo do končnega zaključka nabiranja članov, naraslo na 11.000. V to svrhu po živamo vse prijatelje lepe knjige, da napno vse sile, da pridobe družbi v zadnjih dneh čim največ novih članov. Naj ne bo nobene narodne hiše, kjer bi ne bile knjige »Vodnikove družbe», naj ne bo nobenega rodoljuba, ki bi ne bil član te velevažne in pomembne književne organizacije! Posebno naši imovitejši sloji bi naj smatrali za svojo dolžnost, da podprto družbo s tem, da ji pristopijo kot ustanovniki, posebno pa so naši denarni zavodi poklicani, da kot ustanovniki pomagajo gmotno zagotoviti družbi obstanek in uspešni razvoj. Ustanovljena 500 dinarjev za posameznike, 1000 Din za pravne osebe (občine, denarne zavode itd.) je tako nizka, da zmore to vsoto tudi manje imoviti rodoljub, prav gotovo pa vsaka občina in vsak denarni zavod! Narodne naše občine, narodni naši denarni zavodi, zgani-te se in storite svojo dolžnost! V zadnjem času sta se pojavila dva nova ustanovnika in sicer: g. dr. St. Schiffer, naš zavedni rojak v Beogradu, in g. Miloš Kramer, trgovec v Kamniku. Njun vzgled naj navdušuje še mnogo rodoljubov, da ju bodo posnemali!

Nov veliki župan. Kralj je podpisal ukaz s katerim je bivši narodni poslanec Branko Stakič imenovan za velikega župana v Banjaluki.

Izpremembe v vojaški službi. V vojni mornarici je poročnik bojnega broda Ant. Klinar imenovan za komandanta torpiljarske T 6. Bivša rezervna pehotna poročnika Vladimir Perše in Vinko Strle ter bivša rezervna pehotna podporočnika Danilo Fon in Ivan Pečar so prevedeni v rezervno z istim činom, ki so ga imeli poprej.

Jadranska železnica Beograd-Split. Beograjski dopisnik zagrebških »Novosti« je razgovorjal z dobro informiranim članom vlade o projektirani Jadranski železnici. Minister je izjavil, da so se vršila doslej samo neobvezna posvetovanja o tem projektu, da pa je razpoložena za projekt ugodno. Ker pa je strateška potreba države, da se Beograd zveže s Kotorom, bo treba omenjeno glavno progno zvežati s postarsko progno na Kotor. Ponudba za izgradnjo Jadranske proge pride v kratkem pred ministrski svet.

Spomenik nevesnijskim vstašem. Pri pravilni odbor za postavitev spomenika nevesnijskim vstašem je sklenil, da se spomenik odkrije prihodnje pomlad. Stroški so poračunjeni na 200.000 dinarjev, od katerih je polovica že zbrana. Pri tej priliki izide tudi spomenica, katero sestavljajo Vlada Čorović, Stepan Grdič in Petar Slijepčević

Prenapolnjenost zavodov za umobolne. Ravnateljstvo državnih dobrodelnih zavodov sporoča: Prenapolnjenost vseh naših zavodov za umobolne je postala absolutno neznosna in zato opozarjamo vse privatnike in županstva, ki dobe poziv da sprejmejo bolnike v domačo oskrbo, da se temu pozivu takoj in brezpozgovno pokoré kaiti le tako bo omogočeno še nadalje spremljati v opazovalnico bolnike. Pri tem pa se naj — vključno se na ponovna obvestila v časopisih — omenjujejo gg. zdravniki na one slušaje, ki so zavodove oskrbi absolutno potrebni. Ako se ne bodo upoštevale te želje, primorani bomo opazovalnico povsem sistirati.

Izpit za rezervnega administrativnega podporočnika inženjersko-tehničke stroke — mašinske grane je položil v Beogradu dne 28. julija g. Doro Fakin iz Ljubljane.

Osebnostna vest. Izpit za studentškega moštra je napravil pri gradbeni direkciji v Ljubljani g. Franc Orniž iz Studencev pri Mariboru.

Koncert v Rogški Slatini privedita v soboto 7. t. m. gg. tenorist ljubljanske opere Leopold Kováč in profesor ljubljanskega konservatorija Karel Jeraj. Koncert bo v veliki dvorani zdraviliškega doma. Na sporedu so slovenski sospevi in operne arije.

Okrajne babice in njihove plače. Izmed mnogih naporih poklicev, ki zahtevajo od izvrševalcev neprestane pripravljenosti, je gotovo poklic babic poleg zdravniškega naj težavnejši, ker zahteva največjo pozornost babice ponoči in po dnevi in večno požrtvovalnost, da pohiti na prvi klic na pomoč tripeči materi. Toda kako se izvrševanje nianh težkih odgovornih dolžnosti honorira? Pričakovati bi, da država skrbi vsaj za ekvivalentni minimum onih babic, ki v svojem okraju vsled revnosti prebivalstva in vsled malo porodov s honorirali za posamezne slučaje ne morejo izhajati. Njihova dolžnost je vedno enaka — ne morejo nikamor, ker je vodo ne ure ne dneva, kdaj bo njihova pomoč potrebna. Država pa ji da polletno celih 250 (dvestopenetdeset) Din nagrade in to za prečute noči in za veliko skrb in odgovornost. Zadnji čas je, da bi pristojni organi to zadevo uredili in ukrenili potrebno v korist prizadetih.

Poplava in kinematografi. Radi odloka notranjega ministra, da morajo lastniki kinematografov in zabavnih lokalov zahtevati za vsako vstopnico po 2 Din doplačila v korist poplavljenec, so imeli v pondeljek popoldne lastniki kinematografov in zabavišev v Zagrebu konferenco, na kateri so sklenili, da bodo protestirali proti odloku notranjega ministra, ker stoji na stališču, da je ta odredba protizakonita. Obenem so sklenili, da ne bodo več pobrali teh pristevkov. V nasprotnem slučaju bi bili lastniki cela prisiljeni, da zapro kinematografe, ker je radi povisane vstopnine vedno manj posetnikov.

Trpine s krvavih bojnih poljan vabimo, da se v nedeljo, 8. avgusta v velikem številu udeležijo bratskega sestanka in občnega

zboru na Brezjah. Pozabimo na medsebojne spore, nespomagumljenja, očitke in vsaj ta dan si podajmo bratske roke. Našim pobahlenim tovarišerjé povejmo na glas, da stojimo vsi kot en moč v boju za njihovo sveto pravdo, teknujmo z drugimi kulturnimi narodi v dostojnem počaščenju padlih in ureditvi vojnih grobišč. Polovična vozna vsem udeležencem, izborne gostilne nudijo okrepčila doveli, priznana železničarska godba »Sloga« bo brezdvomno povzdignila slovesnost dneva. Vlaki bodo vozili vsi oja čeni, vodstvo železnice nam gre tozadevno z vsjo prijaznostjo na roke. Tovariši iz svetovne vojne, kjerkoli ste se borili vsi 8. avgusta na Brezje! — Glavni odbor Z. S. V. v Ljubljani.

Miklošičeva slavnost v Ljutomeru. Vabilo, ki ga je poseben odbor razposlal izven Prlekije živčnim Prlekom, seveda ne pomeni, da niso dobrodošli vsi, ki se ponajajo s tem, da so Prleki in žive v Prlekiji. Vabljeni pa so sploh vsi Slovenci, ki znajo ceniti kri svoje krvi. Železniške zveze so dovolj ugodne. Za Ljubljano je najboljša zveza odhod 5.26, dohod v Ljutomer 11.24, za soboto, dne 7. avgusta odhod 7.43 dohod v Ljutomer 14.48, odhod 12.14, dohod v Ljutomer 18.47. Za Maribor: odhod 4.55 dohod v Ljutomer 8.11; odhod 8.12, dohod v Ljutomer 11.24; za soboto, dne 7. avgusta odhod 11.38 dohod v Ljutomer 14.48; odhod 15.43 dohod v Ljutomer 18.47. Voznja polovična (cela vozovnica z vlačnim postajnim žigom, legitimacija v obč. uradu v Ljutomeru). Pričetek slavnosti ob 12.30. Pri slav. maši ob 10.30 igra ljutomerska trska godba znano mašo Ivana Miklošiča. Neoficijelnim posetnikom iz bolj oddaljenih krajev priporočamo, da prenočijo od 7. do 8. avgusta v Ptuju ali Mariboru, od koder dospelo ob 11.24 v Ljutomer; število prenočišč je namreč precej omejeno.

Smrtna kosa. Včeraj zjutraj je umrl v Gor. Logatcu po daljšem bolehanju posestnik g. Karel Gostiša, znan daleč na okrog pod imenom »Kori«. Pokojnik je bil vedno odločen naprednjak, takorekoč sterber napredne misli. Sokolu je bil vedno največji dobrotnik; predvsem z njegovo pomočjo si je Sokol postavil svoj lastni dom. Vsi, ki so ga poznali in jim je bil mil in drag prijatelj, ga bodo izredno težko pogrešali. Pogreb se bo vršil v četrtak ob 3. popoldne. Naj bo vrlemu našemu somišljeniku lahka domača zemlja, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

Na državni kmetijski šoli v St. Jurju pri Celju se začne 11 mesečni tečaj prihodnjega šolskega leta s početkom novembra. Mesečna oskrbina Din 400. Oprostilo je ministrstvo v tekočem letu razmeroma veliko število sinov tudi srednjih posestnikov celotnega plačevanja, ker polovičnih stipendij ni. Sprejemajo se le nad 16 leti zdravi in pridni prosilci. Vsa prošilca mora vložiti na upravo zavoda lastnoročno pisano prošnjo s kolekom Din 5, priloženim kolekom Din 20 in naslednjim dokumenti: krsni list (kolek za 10 Din), domovnico (kolek za 20 Din) zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo (kolek za 20 Din) npravstveno spričevalo. (kolek za 10 Din) izjava starišev, da bodo plačevali stroške šolanja in da ostane sin doma. Pri prošilcih za prsto mesto še premoženjski izkaz ali ubožno izpričevalo, v katerem mora biti od davčnega urada navedena točna površina zemljišča in vsilina davkov specializirana kot zemljarina itd., ter po možnosti tudi potrdilo okrajnega sodišča glede višine intabuliranega dolga in splošno gospodarskega stanja starišev. Dobro je, da poslednje potrdilo potrdi tudi županstvo in župni urad, da je upravi lažje pravilno predlagati ministrstvu oprostitev. Vsa sprejeti gojenec mora prnesti s seboj vsaj 1 par ruhi, 1 zim sko odelo, 2 para obuval, 1 delavno in 1 praznično obleko ter potrebno perilo in 4 obrisače. Perilo se pere na stroške zavoda. Potrebni učni pripomočki se lahko pozneje na zavodu naroče skupno. Za lahkimiselne poškodbe in izgube orodja položi vsak gojenec početkom leta Din 200, katere dobi ob izstopu vrnjene. Prošnje naj se pošlijo upravi najkasneje do 1. septembra, da se morejo še pravočasno predložiti ministrstvu v odobritev. — Inž. Petkovšek, direktor.

Novi žandarmerijski oficirji. Komanda žandarmerije sprejme v svrhu poplavitve žandarmerijskega oficirskega kadra trideset novih oficirjev. Kot kandidati prihajajo iz počtev rezervni poročniki ali podporočniki v starosti do 30 let, ki so dovršili vsaj šest razredov gimnazije. Prijavitli se je najkasneje do konca avgusta.

Zveza jugoslovenskih fotografov. V Splitu se je vršil v nedeljo kongres fotografov, katerega se je udeležilo 32 delegatov. Soglasno je bil sprejet predlog, da se osnuje Zveza fotografov kraljevine SHS. Za predsednika uprave je bil izvoljen Živojinović iz Beograda, za podpredsednika pa Mosinger iz Zagreba; tajnik uprave je fotograf Bratič iz Zagreba.

Tudi invalidom je podpora znižana. Vlada je odredila, da se tudi invalidom od njihove borne podpore pridrži 1% za oškodovance po poplavi. Ta ukrep vlade je izzval upravičeno nevoljo. Strikali se bodo potrebni koraki, da se ta drakonski ukrep razveljavi. Invalidi so oproščeni davka in bi morali biti tudi oproščeni neopravičenih doklad.

Jugoslovenski Lloyd» Redakcijo zagrebškega gospodarskega dnevnika »Jugoslovenski Lloyd« je s 1. avgustom prevzel eden najstarejših njegovih sotrudnikov g. Ivan Malinar, dočim je direktor lista še nadalje g. Joso Lakatoš. Pod novo redakcijo se bodo v »Jugoslovenskem Lloyd« izvršile razne reforme v smeri sodobnih potreb gospodarstva in gospodarskih krogov.

Slabo gumirane znamke. Poštna uprava daje v promet čedalje slabše izdelke. Znamke, posebno one po dinarju, so slabo perforirane in še slabše gumirane, tako da je treba uporabljati za nalepljenje klej. Opo-

zarjamo na ta nedostatek z željo, da se pomakljivost čimprej odpravi.

Razprodaja tihotapskih predmetov. Dne 8. t. m. ob 11.30, se bo vršila v prostorih glavne dravogradske carinarnice javna razprodaja sledečih tihotapskih predmetov: 28 kg svilenih in polsvilenih tkanin za kravate, izključna cena Din 13.000; 1 moško kolo Din 1000; 1.500 kg srovega srebra 520; večji količina zlatih in srebrnih stvari izključna cena Din 4000. Glavna carinarnica v Dravogradu.

Ljubljana v jeseni. Za veliko pokrajinsko razstavo »Ljubljana v jeseni«, ki jo priredi uprava Ljubljanskega velesesja letos od 4. do 13. septembra, je blagoviti prevzeti častno predsedstvo poljedelski minister g. Ivan Pucek. Glavni in najvažnejši del prireditve bo tvorila posebna kmetijska razstava, kjer bodo zastopane vse vede našega agrarnega gospodarstva.

Atentat na Stejana Radiča. V Sremski Mitrovici je bil predvčerašnjim zopet izvršen poskus z namišljeno bombo, ki jo je Orjunaš Mihič prinesel na skupščino Stjepana Radiča v Stari Pazovi. Poskus se je izvršil pred posebno komisijo. Bomba je bila položena na zemljo, a poleg nje je bil pes, ki ga je dal na razpolago konjač. Mihič je zažgal bombo, ki je eksplodirala, a psu se ni zgodilo nič zalega. S tem je bilo ugotovljeno, da bomba ni bila življenju nevarna vsled česar je bil Mihič takoj izpuščen iz preiskovalnega zapora. Proti Mihiču se vrši le še preiskava zaradi prestopka proti vernosti življenja in sicer zaradi panike, ki bi bila morebiti nastala, ako bi bila bomba eksplodirala.

Nagrada za truplo dijaka Jakoba Ostermana. Kdor bi našel truplo gimnazijca Jakoba Ostermana, ki je dne 21. julija utonil v Tomcačevem v Savi, naj obvesti takoj njegove stariše, od katerih dobi primerno nagrado.

Vlomilci odnesli 100.000 dinarjev. V baskem Petrovemu selu so v noči od sobote na nedeljo doslej neznan storilec vломil v tam kajšno katoliško cerkev ter odnesel mnogo dragocenih predmetov, med tedrugimi zlat križec in kelih. Istodobno so odpeljali iz župnišča 600 kg težko blagajno, katero so v bližnjem gozdu odprli in odnesli nad 100 tisoč dinarjev.

Zlet Gorenjske sokolske župe
8. avgusta na Bledu.
Vožnja polovična. 5637

Nagla smrt. V nedeljo je med vožnjo od Sušaka v Dubrovnik, od kapl zadet, umrl na ladji »Zagreb« svetnik beograjskega apelacijskega sodišča Mile Milčević. Po koimlj se je vračal iz Rogaska Slatine, kjer je nameraval še par tednov ostati na dopustu.

V smrt zaradi nezaposlenosti. Koncem preteklega meseca je odšel strgarski pomočnik Milan Galogaža iz Zagreba nenadoma od doma. Pred odhodom je izjavil svoji materi, da bo izvršil samomor, ker je že dve leti brez posla. Skoro z gotovostjo se domneva, da je svoj namen tudi izvršil, ker se od tedaj ni več vrnil.

Izgubljen. Na kolodvorskem peronu v Kranju je bil izgubljen v nedeljo otroški plav suknič. Najditelj naj ga pošlje proti nagradi na naslov: Stefan Lipovčšek, Cerkevna ulica št. 11., Ljubljana.

Tkanina »Eternum« nedosegljiva!

Vsaka gospodinja mora imeti pri hiši »Zacherlin« prašek v orig. steklenicah, edino sredstvo proti muham, bolham, stenicam molom in škukom.

Iz Ljubljane

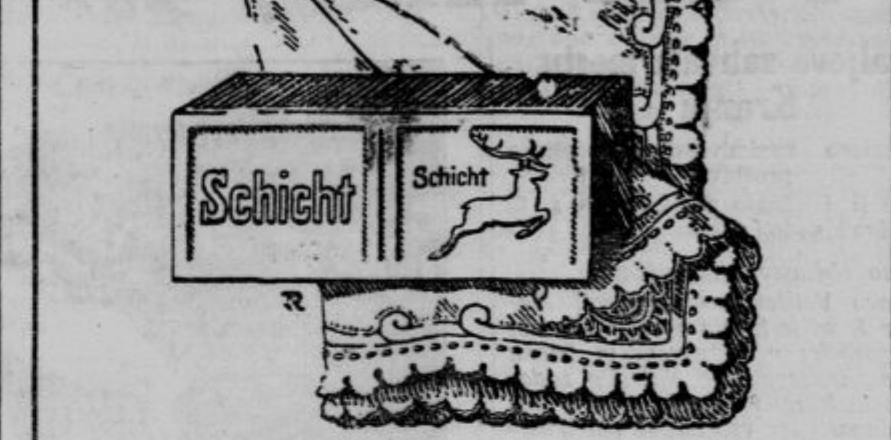
Obvestilo. Cenj občinstvo se obvešča, da se je tvrdka Sagrin-Skrbec-Bartol preselila s Kralja Petra trga 3 na Miklošičevo cesto št. 6. 1089

Policijske prijave. Od pondeljka na torek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 2 tatvine, 1 goljuflja, 1 sum tatvine, 4 izgredi, 1 telesna poškodba, 1 prestopek zglajevalnih predpisov, 1 telesna poškodba 2 prestopka prekoračenja policijske ure in 1 poškodba tuje lastnine. Aratacije sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 radi tatvine in 1 radi vlačugarstva.

Voda, bencin, ogenj. Zena delavca Ivana Stopar, stanujoča v barakah stare milarne v Šiški, je prejela od poznanege ji železničarja dne 1. t. m. z oljem prepojeno delavno obleko, da jo prekuha in nato opere. Da se ji naročilo bolje posreči, je dal znanec tudi liter bencina, da ga vlje med kuanhanjem obleke v vrelo vodo, češ da se na ta način odstranijo iz obleke vsi madeži. Stoparjeva je opravila vse popolnoma po naročilu. Vihla je popoldne bencin v vrelo vodo, pri tem pa je kanila kapljica bencina na žareči štedilnik, kar je imelo za posledico, da je bilo mahoma vse v ognju. Videč nesrečo, je skočil delavec Miha Peternel v barako, pograbil lonec z obleko in ga treščil skozi vrata na dvorišče. Lonec pa je zgrešil svoj cilj in je priletel v istotako na pomoč hitečo ženo krovca Frančiško Dovč. Vrelo voda se je razlilo po njej in je dobila težke opekline. Razširjenje ognja s štedilnika, ki je že lizal stene barake so le z največjim naporom ustavili sosedje in tako preprečili nevarnost požara za ostale barake.

Roko si je zlomil. Knjigoveški pomočnik Viktor Soklič, stanujoč na Opekarski cesti št. 10, je dne 1. t. m. popoldne zavozil v naglem diru na Mirju s kolesom tako nesrečno na kup gramoza, da je padel in si zlomil desno roko. Ponesrečenca je spremlil domov njegov znanec Franc T., vendar pa je moral Soklič kmalu nato vsled naraščajočih bolečin z rešilnim vozom v bolnico.

Zopet ukradeno kolo. Za tatove koles je postala Ljubljana pravcati eldorado, to pa seveda samo le radi brezbržnost in nepazljivosti lastnikov koles. Ni skoro dneva, da se ne bi pripetila v Ljubljani vsaj

Nikoli
ni bil najden kos Schichtovega mila, v katerem bi se mogla dokazati tudi le najmanjša potvorba.

Nikoli
ni Schichtovo milo poškovalo kosa perila.

Vedno
je Schichtovo milo čisto in neškodljivo.

Lahko bi cenó Schichtovemu milu tudi smizali, če bi hoteli: rabiti cenejše surovine in posvečati manjšo pozornost skrbni izdelavi.

Tega ne storimo, ker naše geslo je neomajno:

Schichtovo milo je najboljšo!
Pristno le z znamko Jelena.

ena tatvina kolesa, navadno pa jih je več. V pondeljek popoldne je neznan zilkovec odpeljal 1500 Din vredno, črno pleškano kolo Josipu Glikanu iz Rudnika in sicer izpred neke gostilne na Tržaški cesti.

«BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA», Ljubljana, Poljanski nasip 10./2. pošlje vsakemu naročniku »Jutra« zanimiv, bogato ilustrirani cenik brezalkohol. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Iz Maribora

Notico o počitnicah vodij uradov iz včerašnjega »Jutra« je treba tako razumeti, da so namestniki v uradih, med tem ko so načelniki odšli na letne počitnice. Mariborska oblast sporoča da vodi posle odvojnega velikega župana njegov namestnik dvorni svetnik g. Stergar.

Financi minister dr. Ninko Perić se je mudil včeraj v Celju in se od tam odpeljal za dva dni v Dobrno. V Celju je minister sprejel velikega župana dr. Pirkanlija, ki je interveniral radi ureditve tovarniške davčnine mesta Maribor. Minister je obljubil, da bo davčnino, ki je zamišljena za povzdigo stavbnega gibanja v Mariboru, ugodno rešil.

Zanimanje za nakup dr. Turnerjevega posestva, krasea vinograd pod Kalvarijo z velikim sadonosnikom tik mestnega parka, ni ravno voliko. Kljub najširšim opozoritvam v časopisih ta se do danes javila samo dva resna reflektanta, dr. Glančnik in bančni ravnatelj Klobučar. Kakor slišimo, sili dedinja dr. Turnerjeve imovine, ljubljanska univerza, v prodajo posestva, da more realizirati zamišljene stipendije za naše absolvirane pravnike v inozemstvu.

Protestni shog narodnih železničarjev proti znižanju prejemkov. V soboto zvečer se je vršil v prostorih restavracije Union v Mariboru dobro obiskan protestni shod Udruga jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev, katerega so se udeležili tudi člani nasprotnih organizacij, ter predsednik trgovskega gremija g. Weixl. G. Deržić je v daljšem govoru slika sedanje razmere pri železnici, povdarjal posebno nezadostno nakazane kredite ter anarhijo, ki vlada v gospodarstvu železnice. Gosp. Juh je kritiziral pomanjkljivost prog in materijala, g. Weixl pa je imenom trgovskega gremija naglašal, da bi bila predvsem potrebna redukcija na najvišjih mestih. Gospod Ponikvar je poročal, kako se kršijo zakoni, o čemer pričča posebno ukinitve 20 odstotne eksekutivne doklade nastavljeneemu osođu. G. Mohorko je poročal o stanovanjski bedi in pripomnil, da bo sedanji zakon z gotovimi izpremembami podalšan za eno leto. Predlagane resolucije so bile sprejete soglasno.

Za kongres JČL v Ljubljani in na Bledu se je v Mariboru prijavilo 30 Čehov in Slovencev, članov Lige. Večinoma se odpeljejo že v soboto z dopoldanskim osebnim vlakom, drugi pa s popoldanskim brzovlakom.

Nalezljive bolezni v Mariboru. Zadnji izkaz mestnega fizikata izkazuje v času od 22. do 31. julija: 1 ozdravljen slučaj davice, 5 ozdravljenih in 3 neozdravljeni slučaji škrlatinke in 1 slučaj tifusa.

Nova banka v Mariboru. Na Aleksandrovci cesti 15 je otvorila svojo podružnico Hipotekarna banka jugoslovenskih hranilnic Podružnica je pričela včeraj poslovati.

Okrajni zastop mariborski. Danes prevzame posle okrajnega zastopa v Mariboru nov okrajni zastop, ki je sestavljen sledeče: Gerent Anton Lipovčšek, posest. in gostilničar v Mariboru; prisodniki: Franc

Zunko, občinski predstojnik in posest. v Vertičah, dr. Anton Novačan, odvet. kandidat v Mariboru, dr. Radoslav Pipuš, odvetnik in industrijalec v Mariboru, dr. Viktor Kac, zobozdravnik v Mariboru, Josip Oklag obč. svetovalec v Mariboru, Alojzij Kaloh, obč. predstojnik v Studencih pri Mariboru, Peter Lovrenčič, posestnik v Rošpolju, Peter Trinko, posestnik v Razvanju, Sražko Robič, veleposestnik v Limbušu, Viktor Giaser, veleposestnik v Rušah, Karol Černe, posest. in Framu, Jakob Florjančič, posest. nik v Sv. Miklavžu, Leopold Zupančič, obč. predstojnik Peniški dvor, Franjo Žebot, narodni poslanec v Mariboru, Matevž Štrake, župnik v Sv. Petru, dr. Rudolf Ravnik, odvetnik v Mariboru. Od prevrata naprej je vodil okrajni zastop dr. Leskovar, predsednik SLS v Mariboru, medtem ko je novi gerent radičevce. Poprej so imeli okrajni zastop Nemci v rokah. Dela bodo imeli novi možje v okrajnem zastopu dovolj, ker so ceste v skrajno slabem stanju. Bodočnost bo pokazala, če je imel gospod Puceli srečno roko pri tem edinem uspehu, ki ga more njegova vlada zabeležiti v mariborskem okraju.

Mestna občina mariborska razpisuje: a) pri zgradbi javnega stranišča na Kralja Petra trgu oddajo težakih, zidarskih, železobetonskih, mizarskih, steklarskih, pleškarskih, kamnoseških, asfaltnih in pečarskih del; b) pri regulaciji Pobreške ceste oddajo težakih, zidarskih, kamnoseških in asfaltnih del; c) pri predelavi bivše Langerjeve vile v dnevno zavetišče oddajo zidarskih, gesarskih in mizarskih del. S 100 dinarji kolkovane in zapečatene ponudbe je vložiti do 12. ure dne 11. avgusta v vložišču mestnega magistrata. Na ovitku mora biti označba: »Ponudba za izvršitev... del pri zgradbi javnega stranišča na Kralja Petra trgu« (oziramo naslov dela ad b) ali c). Takse in druge datjave je vpoštevatii že pri enotnih cenah. Javna otvoritev ponudb ob navzočnosti ponudnikov se bo vršila dne 11. avgusta ob 12.30 na mestnem magistratu. Za razpis potrebni načrti in spisi so proti povračilu nabavljajlnih stroškov na razpolago pri mestnem gradbenem uradu od 10 do 14. ure od dne 30. julija. Priloge je kolkovati s kolekom 3 Din za vsako polo t. j. za 4 popisane strani.

Nesreča pred frančiškansko cerkvijo. V nedeljo in pondeljek je bil pred cerkvijo kakor tudi v cerkvi patrov frančiškanov velik drenaž. Zene so prišle z vseh strani po porcijunkulske odpustke. Ko je prišla neka kmetica iz cerkve in se v gneči postavila ob cesto, je prišla nenadoma pod konje nekega mimo vozečega kmeta. Zenico so ranjeno prepeljali na njen dom.

Iz Celja

Redni sestanek članov krajevine organizacije Celje mesto se bo vršil danes zvečer v mali dvorani »Celjskega doma«. Začetek razgovorov ob 20.30.

Popravljanje grofije. Mestna občina je pričela s popravlilom grofije. Prekriva se streha in postavlja zidarsko ogrodio za renoviranje fasade. Zunanost poslopij v Celju je po večini lična, samo pri starem poslopiju justične uprave se nič ne gane. To poslopie, ki se nahaja v sredini mesta v najlepši ulici, je za Celje skandal.

Prilično stavbo pri Rakuševem skla-dišču na Kralja Petra cesti je kupila mestna občina. Ta teden bodo začeli stavbo podirati, s čimer se bo Lovstikova ulica razširila.

Zopet razgrajanje v mestnem parku. Par večerov zopred so ponovljajki razgrajali po mestnem parku in križali tako, da stanovalci nasproti parka sploh niso prišli do spanja. Celjsko policijo presmo, da posveti tem periodičnim razgrajajem potrebno pozornost in jih primerno kaznuje.

Naši onstran granic

Mednarodni sejem na Reki se odpre 5. t. m. Otvoritev izvrši minister za narodno gospodarstvo Belluzzo. Na razstavi so udeležene najraznovidnejše italijanske trditve z blagom, namenjenim za izvoz na vzhod. Jugoslovanska izložba obsega lesne izdelke, umetno pohištvo in v narodnem slogu, kovinske izdelke, igrače, gostil. itd. V ruski izložbi je mnogo kožuhanine, lesa, žita, kovin, tobaka, sirovina itd. Jugoslovenske trditve na izložbi so večinoma iz Zagreba, iz Slovenije ni nobene. Zelo obširno so zastopana razna podjetja iz Goriske in iz Furlanije, med njimi Bayerjev kotlarstvo v Lokavcu, slovensko čebelarstvo družvo v Gorici, sola za čipkanje v Gorici, čevljarska zadruga v Mirnu, Čerčičovo sedlarstvo v Gorici. Italijanski trditvi iz Julijske Krajine je polno. Pričujejo se obilen poset zlasti iz Jugoslavije in Madžarske pa tudi iz Češkoslovaške in Poljske. Na Reki upajo, da bo letošnji mednarodni sejem, združen z lesnim kongresom, znatno pripomogel k prometu in kupčiji z zaledem; predvsem pa imajo Rečani in še več drugi Italijani pred oči priručnik velikega trgovanja z Balkanom, na katero čakajo že silno težko.

«Borba za žito» pozdravlja »Istarska Rijeka« s toplimi besedami. Prav je, da jo je napovedal in da jo vodi sam prvi minister. Tudi nagrade dobijo oni seljaki, ki bodo mogli izkazati, da so sami največ zemlje nasejali. V račun obdelane zemlje pa bi se morala vzeti tudi muka onega seljaka, ki na svojem kamenitem posestvu ne more porabljati ne strojev in ne drugega gospodarskega orodja, marveč mora obdelati v znoj obrazu svojo suho in trdo zemljo z motiko in strpačo. Istrski kmetje delajo tako že od davnega časa. V Istri so kraji, kjer naš seljak v vrečah nanosi zemljo, jo posipa med kamenje, gnoj in zaseje. Istrski poljedelec ni iskal nikdar ne pohvale in ne odlikovanja, prosil je le oblast, da ga podpira v njegovem mučnem delu. Letos bo slabo. Poplave so napravile ogromno škodo. Kmeti čakajo davki in druga plačila. Kako bo jeseni, ako ne bo semena? Istrsko poljedelstvo je ob vsej marljivosti kmeta tako, da je potrebno denarne podpore za nabavo orodja in semena ter obrniti pri odvijanju davkov. Semena bi se borba za žito krepko nadaljevala.

«Sramota. Tržiška» «Novice» pričbujejo tri prizore naše slovenske sramote. Pa takih prizorov je mnogo! Na trgu v Trstu in tudi še kje drugod, se silijo slovenska dekleta z italijančino. Ali s kakšno? Kakor jo pač znajo, par italijanskih pa par slovenskih besed. Prodajalka je Slovenka in ve, s kom ima opravka, ker sta deklini takole po mestno oblečeni. Govori pol italijansko pol slovensko... Oče družine je Slovenec, delavec. Hči odgovarja na njegove slovenske besede italijansko, mati pomaga večinoma po italijansko in tako prehajajo slovenski otroci k drugorodcem.

Sport

Naši javnosti!

V vlaku se sliši italijanščina med slovenskimi dekleti in fanti... Te sramote je vedno več!

«Gorenja tržiška okolica» ima po italijanskem štetju iz leta 1921. prebivalcev 10.072. Po statistiki iz leta 1910. je bilo prebivalstvo skoro izključno slovensko. Leta 1921. pa so našli 3494 Italijanov in samo 6556 Slovencev. Šteli so po vobčevalnem jeziku.

«Slovenskih služkinj» je v Trstu veliko število. Razmere na kmetih so take, da morajo dekleta od doma v Trstu pa tudi že po drugih mestih jih je mnogo. Gospodinjje jih imajo radi, ker so pridne služkinje in rade ubogajo. Kako pa je poskrbljeno za slovenske služkinje? Potrebne so dobre organizacije!

«Na Opčinah» je bil v nedeljo velik ples v korist »Lege«. Prišlo je mnogo Tržičanov in med njimi tudi občinski komisar Perez. Italijansko poročilo pravi, da je bil obisk mnogo večji nego navadno in da je uspeh nepričakovano ogromen.

«Vlak je povozil blizu Nabrežine» delavca Moroviča, starega 26 let. Zvečer je šel v družbi tovarišev domov. Ko so šli čez progo, je pridrel vlak, tovariši so pršli pravočasno na cesto, Moroviča pa je zaigral stroj in raznesel.

«Zeleznica v postojnski jami». Na mali železnici v postojnski jami bo vozilo od slednjem vlakov, vsak po 20 vozov za 240 oseb. Zeleznica je dolga 6 kilometrov in pol. Povodom reškega mednarodnega sejma se pričakuje v Postojni mnogo tučev.

«Izseljenci v Argentini» poročajo domov strašne reči. Delati morajo kot živina ali zaslužek je slab in skrajno mora štediti in si prigrigovati od ust, kdor si hoče shraniti kaj denarja. Marsikdo bi se rad vrnil, da bi le imel novce za potne stroške. Se potrebne obleke si ljudje ne morejo nakupiti. Potem dobivajo pa še od doma pisma, da naj pošljejo kaj denarja, kajti doma je revščina. Posebno iz Istre je mnogo ljudi v Argentini, kjer trpijo in umirajo v mislih na svoje rojstne kraje.

«Nesreče v tovarni strojev pri Sv. Andreju» v Trstu se dogajajo zelo pogosto. Pred kratkim je mehanika A. Šturma v delavnici »Diesel« motorjev vrglo pod kolo s tako silo, da je oblečal mrtev. To je letos že sedma nesreča. Polno je še nezgod z opeklinami, z izgubo prstov, roke, noge... Mladi ljudje puščajo življenje v tovarniškem delu. Kje je pravi vzrok?

«V Števerjanu» v Brdih je še polno ljudi v lesnih barakah, ki postajajo vedno bolj nezdave. Po zimi preveč mraza, po leti preveč toplote. Kolonom se godi slabo, kakor vedno. Ves božji dan dela, zvečer pa marsikateri nima prostora, kamor bi legel, da bi bil varen pred dežjem in viharjem.

«Obesil se je» v Straži pri Čerknem 60letni Ivan Skvarča. Imel je veliko družino in obilo dolga.

V dneih 7. in 8. avgusta t. l. se bo podpisani odbor obrnil na široko javnost s prošnjo, naj vsak po svoji dobri volji in možnosti prispeva, da nam bo omogočeno poslati žensko državno reprezentanco, ki bo po večini sestavljena iz Slovencev, na ženske svetovne igre, ki se vršijo v Göteborgu, dne 27. in 28. avgusta t. l., kjer ji bo dana prilika, da častno zastopa jugoslovnsko trobojnico. Ker so s tem pohodom zvezane potežke gnotne narave, bo imel v imenovanih dnevih podpisani odbor cvetlični dan, kjer bo apeliral na darežljivost vse naše javnosti. Ako upoštevamo izredno važnost göteborgskih svetovnih iger, smo prepričani, da nam bo vsak prišel na pomoč po svoji možnosti. — Ljubljanski atletični podsavez.

Jubilej S. K. Slavija

SK Slavija, Ljubljana-Vodmat proslavi v dneih 7. in 8. t. m. svojo petletnico. Ob tej priliki se vrši na igrišču SK Ilirije nogometni turnir za dr. Perkovo pokal. V turnirju sodelujejo moštva Slovana, Hermesa, Jadrana in Slavije. Tekme, ki se vrše ob vsakem vremenu, se odigravo sledeče: Dne 7. t. m. ob 16. Slavija; Slovan in ob 17.45 Hermesa; Jadran. Dne 8. t. m. ob 16. uri I. par premaganca in ob 17.45 II. par zmagovalca iz tekem dne 7. t. m.

Nadalje se vrši dne 8. t. m. ob 10. dopolne slavnostni občini zbor v šolski telovadnici v Novem Vodmatu.

Kot zaključek proslave se vrši istega dne ob 16. ure dalje velika vrtna veselica v gostilni A. Štor v Vodmatu. Poleg raznovrstnega spreda, se bo na veselici izročil pokal zmagovalcu v nogometnem turnirju, ostalim sodelujočim moštvom pa spominjske plakete.

Pokal in plakete so v izložbi trgovine Štor v Vodmatu. K vsem prizreditvam vlijudno vabi odbor.

Službeno iz LNP. Danes, v sredo, ob 20 v Narodni kavarni seja u. o., na katero se pozivljajo z vabilom gg. delegati vseh ljubljanskih klubov in delegata SK Krakovo in Panonija. Predmet: razvstitev klubov v prv. letu 1926/27. Ob 21. seja p. o. istotam. — Tajnik I.

Iz LNP. Sledeči gg. se naprošajo, da se udeležijo zanesljivo kondicijskega treniranja, ki se vrši danes ob 18.30 na igrišču SK Ilirije: Miklavčič, Beltram, Ples, Zupanič Lado in Gabč, Zemljak, Herman, Oman, Martinak, Dobriet, Kreč, Vrtačnik, Dekleva. Opremo je prinesli seboj. — Podsavezni kapetan.

Medklubski odbor za juniorske tekme za pokal SK Ilirije. Danes v sredo ob 20.30 važna seja v kavarni Evropa. Prosi se zlasti zanesljive udeležbe delegatov Hermesa in Marsa. V nedeljo 8. t. m. se igra prvo kolo ustejnih tekem ter podaljšek tekme Jadran: Olimp. — Predsednik.

2SK. Hermesa. Zadnja seja upravnega odbora pred občnim zborom ki se vrši v soboto dne 7. VIII. v gostilni Slibar, se vrši danes (v sredo) ob 20. v lokalni. Prosi se vsi gg. odborniki, da se iste zanesljivo udeležijo. Na sejo se pozivata ponovno tudi gg. Kepec in ing. Hrovatin ter gospica Mara Rupertova. Pozivajo se vsi igrači, da takoj oddajo vso opremo pri gospodarju g. Sterle. Občni zbor se vrši v soboto 7. VIII. ob 20 v gostilni Slibar, Tajnik I.

ASK Primorje (Kolesarska sekcija) pri redi v nedeljo dne 13. avgusta t. l. velike medklubske kolesarske cestne dirke. Sporedi se nastopni: 1. Medklubska dirka na prosti Ljubljana s Krka s Stična s Ljubljana s Kranj s Mengeš s Ljubljana (km 145). Start na Kongresnem trgu ob 7. zjutraj. Cilj pri km 1200 na Dunajski cesti. Daria: 1. Castni pokal in diploma. 2. in 3. darilo in diploma. IV. in V. srebrna kolajna in diploma. V maksimalnem času dospeli dobe spominjske kolajne. Maksimalni čas znaša eno uro za prvim. Prijavnina 15 Din. Ob 10. uri na Dunajski cesti pri km 1200: 2 Medklubska dirka juniorjev na 10 km; 3 Medklubska dirka novincev na 10 km. Daria: 1. Srebrna kolajna in diploma. 2. 3. 4. in 5. kolajna. Prijavnina 10 Din. Daria za klube: Castni pokal, dar članov ASK Primorje za klub, čigar člani bodo imeli najboljšo klasifikacijo pri dirki na km 145. Pokal članov ASK Primorje ostane lastn oeno kluba, ki bo zmagal dvakrat zaporedoma ali trikrat v presledkih. Vozi se po pravilniku Kot. Saveza SHS. Prijave sprejema g. Fr. Brumat ob 13. avgusta.

Jurtja za damsko prvenstvo LLAP, dne 7. in 8. avgusta 1926. in izbirni damski miting LLAP za Göteborg, dne 10. avgusta. Starter za teke: D. Sancin, starter za skoke in mete: S. Sancin; sodniki na cilju: Gorec ing. Debelak, Rybář, Baltasar, Letnar; časomerilci: Vodišek, Slamčič, Sancin S., Brumat; sodniki za skoke in mete: Gregorič, Windisch, Pevalček, Gnidovec; reditelj starta: Vončina, Sancin M.; sodniki na tekaškihi: isti kakor pri skokih in metih; zapisnikar: Saksida; oglaševatelj: Camernik in Kordeljič; zdravnik: dr. Perpar; vrhovni reditelj: Setina; vrhovni sodni: Rybář, Debelak, Windisch, Sancin D., Pevalček, Vodišek, Gnidovec. Sodniški zbor mora biti oba dneva na igrišču ASK Primorje najpozneje ob 17. uri, v torek, 10. t. m. pa ob 17.30. Vsak klub, član LLAP iz Ljubljane, mora vse tri dni postaviti po tri reditelje, ki se morajo javiti vrhovnemu reditelju g. Štetiču, na igrišču ob 16.30 uri. Gg. časomerilci morajo dati kronometrirati svoje ure pri urarju g. Krapežu, Jurčičev trg in predložiti vrhovnemu sodu tozadevno pismeno potrdilo. Stroške za kronometriranje nosi LLAP.

Gospodarstvo

Zapiranje točilnic alkoholnih pijač na stoječe goste

V glasilu Saveza finančne kontrole je izšel pred nedavnim časom članek o točilnicah alkoholnih pijač na stoječe goste, v katerem trdi Blankar, da se morajo v vseh, ki niso kopalnice ali letovišča in ki tudi ne štejejo nad 5000 prebivalcev, zapreti vse točilnice na stoječe goste. Take točilnice smejo po član karjevem mišljenju ostati samo še v mestih in trgih ter v kopalnicah in letoviščih, ker vasi s 5000 prebivalci najraje počnejo.

Članek je vzbudil med organi finančne kontrole, ker je avtor članka gosp. P. priznan strokovni pisatelj, veliko pozornosti in mnogi organi so se dali po njem zavesti, da krivo tolmačijo tozadevni predpis ter tudi točilnice poučavajo v tem smislu. (Krivo tolmačijo) pravimo, ker članek P. kljub svoji priznani strokovni sposobnosti v tem vprašanju vendarle nima prave, kakor hočemo v naslednjem dokazati.

Članek utemeljuje svojo trditve s členom 105. pravilnika o gostilnih, ki se glasi: «Vsi doseđani točilni pijači na drobnu iz 4 pripombe k tarifni postavki 62. takšne tarife morajo spraviti svoje obratvalnice v sklad s predpisi členov 81, 83, 84 in 85. tega pravilnika. Kdor ne bi spravil vsakega lokala v sklad s temi predpisi v šestih mesecih od dne, ko se razglasi ta pravilnik (t. j. od dne 30. julija 1925), izgubi pravico točilni pijače v tem lokalu.»

Kje je tukaj govor o krajih, kje se sme točiti na stoječe goste? Govor je samo o tem, da se morajo lokali v šestih mesecih spraviti v sklad z novimi predpisi, ne pa, da se morajo točilnice v vseh, ki niso kopalnice ali letovišča, v šestih mesecih zapreti, ker se po novem pravilniku v teh krajih nove točilnice ne morajo ustanoviti. Ako bi bila ta namera zakonodavna, bi bil izrazil nedvomno na drugi način, ker povsod tam, kjer zakonodavec ni priznal pridobljene pravice, ali jo je omejil, je navedel to izrečno in popolnoma jasno.

V členu 82. pravilnika o gostilnih sicer res stoji, da se bifeji in druge točilnice na stoječe goste ne smejo obavljati (držati) v vaseh z manj nego 5000 prebivalci, toda za ukinitenje ali preureditev pooblaščenih za obstoj obratvalnice morajo priti v poštev samo prehodne določbe, ki urejajo prehod iz starih predpisov v nove, v tem primeru torej samo člen 105., ki pa govori samo o preureditvi lokala, nikakor pa ne o splošni zabranitvi točenja na stoječe goste v poudanih krajih. Interesantno je dejstvo, da je tudi prevalček pravilnika o gostilnah moral imeti isti občutek, ker je v slovenskem uradnem prevodu zvel v členu 82. za besedo »obavljati«, izraz »ustanavljati«, mesto »praviati« ali »držati».

Na prvi hip izgleda, da vprašanje zatvortive bifejev in ostalih lokalov, kjer se točijo pijače samo na stoječe goste, ni večje važnosti, ker takih obratvalnic v vaseh navadno ni, v mestih in trgih ter kopalnicah in letoviščih pa itak smejo tudi v naprej še ostati. Temu pa ni tako. Med točilnic iz 4. pripombe k tarifni postavki 62. takšne tarife, ali kakor jim ni na kratko pravimo, med točilne na stoječe goste spadajo namreč tudi vsi oni trgovci, ki prodajajo alkoholne pijače samo v zaprtih steklenicah ali te steklenice sami polnijo. Teh pa je tudi v vaseh precejšnje število.

Ako bi obveljalo mnenje, izraženo v članku gosp. P., potem bi smeli ti trgovci prodajati znanje in druge alkoholne pijače samo še v originalnih steklenicah, kakor so jih dobili iz točilnic ali od veleprodajalca. Oni bi bili sicer potem oproščeni vsake tovarinske takse, ali zato bi izgubili dobiček, ki ga imajo, če polnijo steklenice sami.

Kako morajo biti lokali urejeni, da odgovarjajo predpisom, je obrazloženo v predhodnem članku o točarinskih taksi, zato ni potrebno nanovo o tem razpravljati. Ugotovitev, ali so lokali urejeni, kakor treba, odredi srežki poglavar in on je tudi pristojen za odločbo, ali naj se obratvalnica zapre ali ne. Proti odločbi je dovoljena pritožba na velikega župana, taksirati pa se mora taka pritožba z 20 Din.

ška pšenica označuje kot jugoslovenska. Naše poslaništvo v Budimpešti je istotako poslalo budimpeštanski borzi akt, v katerem se isto zahteva, ker bi sicer mogla zardati tega priti do nesporazuma. Predsedništvo budimpeštanske borze pa je mišljenja, da ta zadeva nikakor ni političnega značaja ter da se vojvodinska pšenica označuje kot madžarska iz razloga, ker bi se oznaka »jugoslovenska pšenica« mogla napačno tolmačiti. Vojvodinska pšenica je namreč po kakovosti boljka kakor srbijanska.

«Dobave». Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 5. t. m. ponudbe za dobavo 1 vagona portlandskega cementa. — Ekonomsko odelenje direkcije državnih železnice v Ljubljani sprejema do 6. t. m. ponudbe za dobavo instrumentov za preizkušnje lokomotiv. Pogoji so na vpogled pri imenovanem odeljenju ob delavnosti od 10. do 12. ure. — Dne 12. t. m. se bo vršila pri direkciji državnih železnice v Zagrebu očetarna licitacija glede dobave bels kovičev. — Do 12. t. m. sprejema: direkcija državnega rudnika v Velenju ponudbe za dobavo 2 vagonov kranjčinski; direkcija državnega rudnika v Ljubljani za dobavo specialne sidne ure za električno centralo ter za dobavo delov stranišč in svinčenih cevi; direkcija državnega rudnika v Kačanju za dobavo termenice. — Do 14. t. m. sprejema direkcija državnega rudnika v Kačanju ponudbe za dobavo impregniranih drogov, do 16. t. m. pa za dobavo mila, kave, ržin in svinjske mašice. — Dne 18. t. m. se bo vršila pri Odeljenju za morarstvo v Zemunju očetarna licitacija glede dobave platna, spage, voska itd. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

«Težkoje Nove dunajske bančne družbe». Z Dunaja poročajo: Ze dije časa so se vršila pogajanja glede likvidacije Nove dunajske bančne družbe (Neue Wiener Bankgesellschaft). Kakor pa je podoba, ne bo prišlo do mirne likvidacije, temveč bo družba prošla za otvoritev poravnalnega postopanja.

«Nova rumunska izvozna carinska tarifa» bo po vesti iz Bukarešte stopila dne 5. t. m. v veljavo.

«Padec brezposelnosti na Dunaju». V drugi polovici julija t. l. se je nezaposlenost na Dunaju nekoliko zmanjšala, in sicer za okrog 500 oseb. Ta majhni padec pa se ne smatra za zboljšanje konjunkturo, nego se nanasa skoro izključno na zastopanja dopustnikov, zlasti v skupini namencev.

«Tuji ne morejo biti zastopniki inozemskih tržak v Griči». Atonski službeni list je objavil vladno naredbo, po kateri se zabranjuje inozemskim državljanom prevzemanje zastopstva inozemskih tržak. Ta pravica je v bodoče pridržana izključno samo grškim državljanom.

«Varok padanja lire». Kakor poročajo iz Rima, prevladuje v italijanskih merodajnih krogih mišljenje, da italijansko liro ruši špekulacija na švicarskih in nemških tržiščih.

Borze

LIUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 72-73, Vojna škoda 290-290 (290), zastavni in komunalne Kranjske 20-22, Celjska posojilnica 193-195, Ljubljanska kreditna 175-195, Merkantilska 90-90 (90), Pradedionska 867-872, Slovenska 50-40, Kreditni 165-175, Strojne 0-110, Vevice 102-0, Slavnosa 55-65, Sešir 103-0. — Blago: Zaključek samo eden: trami, 5/6 od 4 m neprej, 5/7 5-6 m, 6/8 4-10 m, 7/9 5-14 m, feo meja, 2 vagona po 268. Povpraševalo se je po tramih in lanenem semenu. Ponudbe so bile v hrastovih plohih, tramih, smrekovi in bukovih hlohah, glih, pšenici, turščici, otroh, ovsu in belem fiziolu.

ZAGREB. Zasebne vrednote brez sprememb ob minimalnem prometu: Vojna škoda je dalje poskočila za nekoliko točk ter končala pri čvrsti tendenci za promptno blago na 293. — Dinar v Curihu nespremenjen. Francoski frank je bil danes nadalje čvrstjši. Povod njegove čvrstije je predvsem sprejem Poincarjevih predlogov v zbornici. Lira je bila danes malo slabša in se je tudi v Zagrebu trgovala s tendenco padanja. Drugeče je na zagrebškem deviznem tržišču bilo slabo razpoloženje za nakupovanje. Večji del povpraševanja je kakor običajno pokrila Narodna banka. Skupni devizni promet 9.5 milijona dinarjev. Nofirale so devize: Amsterdam izplačilo 2279 do 2289, Dunaj izplačilo 799.25-803.25, ček 199.15-808.15, Berlin izplačilo 1349.25 do 1353.25, Italija izplačilo 184.48-185.68, London izplačilo 175.05-276.25, ček 275.037 do 276.297, New York ček 56.465-56.765, Pariz izplačilo 149-151, Praga izplačilo 167.88 do 168.38, ček isto, Svica ček 1094.8-1098.8; valuta: avstrijski šilingi 803, lire 187.9 do 189.1; efektivni: bankni: Eskoplas 100 do 100.5, Poljo 14-15.3, Hipo 55-56, Jurto 91-92, Ljubljanska kreditna 175-0, Obrtna 55-56, Pradedionska 870-872.5, Litofale 2 do 10, Slovenska 50-52.5; industrijski: Dubrovačka, zaključek 310, Sečerača Osijek 265 do 270, Ista 50-52, Gutman 195-200, Slavnost 112-115, Slavonija 31.5-32, Trbovlje 340-345, Eksploatacija 10-15, Vetrje 105-0 državni: investicijsko 73-73.5, agrarne 30 do 41, Vojna škoda, promptna 292-292.5, za avgust 294-295, za september 0-300.

BEograd. Devize: Dunaj 800-800.75, Berlin 1349.5-1350.5, Budimpeška 0.0795 do 0.07965, Bukarešta 25.25-25.65, Italija 185 do 185.75, London 275.4-275.5, New York 56.58-56.59, Pariz 150-151, Praga 167.75 do 167.8, Svica 1095.75-1098.25.

TRST. Devize: Beograd 54.50-55, Dunaj 430-440, Praga 91-92, Pariz 81-82, London 149.80-150.50, New York 30.75-31, Curih 595-600, Budimpešti 0.0425-0.0435, Bukarešta 13.50-14.50, valuta: dinarji 54-55, dolarji 30.50-30.75, 20 zlatih frankov 110-121, zlata lira 594.27.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.44-12.48, Berlin 167.95-168.43, Budimpeška 98.73 do 99.03, Bukarešta 2.2650-2.2650, London 34.32-34.42, Milan 22.88-22.98, New York 705.55-708.05, Praga 20.90-20.98, Sofija 5.08-5.12, Varšava 77.50-78, Curih 186.45 do 186.85, valuta: dinarji 12.43-12.49, dolarji 30.25-30.25.

Deviza Beograd na ostalih borzih: v Pragi 59.48, v Berlinu 7.40, v Londonu (popolnede) 275, v New Yorku (2 t. m. po borzi) 1.77 in pol.

CURIH. Beograd 9.115, Berlin 128.025, New York 516.75, London 25.125, Pariz 13.85 Milan 16.725, Praga 15.905, Budimpešti 0.007280, Bukarešta 2.33, Sofija 3.75, Dunaj 78.1375.

Iz Trbovelj

— Tatvine dinamita v Trbovljah. Pri Dukičevem podjetju v Trbovljah so prišli na sled tatvinam dinamita, o katerih se je govorilo že dalje časa.

— Zboljšana konjunktura pri TPD. Ker je dobila TPD naročila, se je položaj v Hrasniku in v Zagorju v toliko izboljšal, da je uvedeno polno zaposlenje, po katerem delajo rudarji povprečno 25 dni na mesec. V Trbovljah se ni upeljano polno zaposlenje, pričakovati pa je v kratkem tudi tamkaj.

— Uradni dan okrajnega glavarstva se bo vršil danes na občini v Trbovljah.

— Gož na bivšem dnevnem kopa. Ko se je vračala družba rudarjev iz Hrasnika v Trbovlje preko hriba, ki loči oba kraja, je našleto na kamenitem svetu nekdanjega dnevnega kopa na 2 m dolgega goža, k se je grel na solcu.

— Okrajna cesto pri cementarni v Trbovljah bodo razširili in zavarovali proti eventualnim nesrečam. Velikansko skalo na levi strani ceste so že razstrelili. Kakor znano se je pripetilo na tem mestu že več nesreč. Tako je zavozil lansko leto avtomobil s potniki v globoko Trboveljšico.

Prva gorska ocenjevalna voznja za avtomobile in motocikle na LJUBEJ dne 3. avgusta.

Prijave sprejema tajništvo »Avtokluba« Ljubljana, Kongresni trg 1. l.

mi poznajo, Laščanom so pa tudi znani. Naše dobre, solidne trgovce poznajo ti ljudje le tedaj, ko jih rabijo in ko iščejo pri njih opore in pomoči. Sicer pa komaj čakajo, da udarijo po njih. Mi ne bomo nehali povdarjati: konzum v Laškem je nepotreben; ker imamo dobro razvito trgovino in obrt, je ustanovljen le zato, da jo oškoduje in da pridobijo klerikalci nekaj volitev. Konzum bo prinesel srečo dvema, trem, vsi drugi bodo pa plačevali, da bodo črni. To pa menda ne bo prehud, ker pravi »Slovenec«, da imajo klerikalci sredstev toliko, da si bodo postavili tudi klerikalni dom.

— Svojega advokata hočejo klerikalci imeti v Laškem, kakor pravi »Slovenec«. To ne bo vleklo ker pravijo ljudje: v Laškem imamo dva advokata, v Celju deset, vendar so cene povsod enake. Konkretna pri advokatih ne vpliva na njih račune.

Iz Laškega

— Se drugi župan v Laškem. Sobotni »Slovenec« odgovarja na moje dopise ter pravi, da ni zadovoljen s sedanjim našim demokratskim županom in da bodo klerikalci »imeli svojega« župana. Mi jim ga od srca pravičimo ter želimo, da bi se glede osebe svojega župana kmalu zedinili. Sedaj namreč izbirajo med stariim Ul. iz marijagraške ceste in pa dopisnikom »Slovenca« — tedaj prav težka izbira. Obščinsko pisarno bodo lahko imeli v farovžu, kjer je toliko praznih prostorov.

— Klerikalni konzum. »Slovenec« pravi, da ni treba obrtnega ogleda za njihovo komzumne prostore. Ne odrekamo ozkih zvez njevdnega dopisnika z našim poglavarstvom vendar dvomimo, da so ga tam tako podučili, ker bi to pomnilo dvojno mero za demokrate in klerikalce. Res je pa tudi, da se vsa javnost, ne samo laška, temveč celega okraja zgraža nad takim postopanjem, ker ve, koliko se mora boriti vsak drug trgovec ali obrtnik za šihte pravice, ki jih poglavarstvo klerikalcem brez nadaljnje deli. »Slovenec« se tudi čudi, da nasprotujejo klerikalnemu konzumu in za kaj nism navedel imen onih, ki so se tam včlanili. Ni potrebno! Prizadeti se sa-

Čas hiti a z njim gine Vaša lepota, ako ne uporablate Visagine Adalina Patti

aniško emulzijo za pranje telesa, stekleničica stane Din 30.— in se lobiva v vseh lemah drogeriarn in parfumeriarn. Glav. zaloga na Jugoslaviji: Zagreb, Gajeva ulica 8. 91

Vremensko poročilo

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smei vetra in brzina v m	Vrsta padavine
opazovanja						
Ljubljana	7	765.3	13.4	90	E 1	10
(dvorec)	8	765.5	13.7	92	W 1	10
	14	763.8	22.1	42	E 1	5
	21	763.2	18.3	61	SE 3	5
Maribor	8	764.7	16.0	70	NE 3	7
Zagreb	8	761.1	16.0	92	W 4	0
Beograd	8	762.7	16.0	78	NW 3	3
Sarajevo	8	764.3	15.0	73	mirno	2
Skopje	7	762.3	20.0	66	E 1	3
Dubrovnik	7	763.4	24.0	45	mirno	0
Praga	7	000.0	00.0	—	0	0

V Ljubljani je povprečni barometer višji kot včeraj za 1.00 mm. — Inca vzhaja ob 4:46 zahaja ob 19:25 — luna vzhaja ob 00:23 — anaja ob 15:32.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Južno Alpe: Pretežno jasno, mogoče nevihte, nekoliko topleje.

Tržiška vremenska napoved za sredo: Navadni šibki vetrovi, nebo pretežno jasno, temperatura od 10 do 28 stopinj. Morje skoraj mirno.

Viš n. barometra 308.8 m

Vrsta padavine	
mm	to / ure
13	
5.0	dež
8.0	dež

Mednarodni teniški turnir za prvenstvo Jugoslavije se vrši 31. avgusta in sledeče dni v Zagrebu. Na ta turnir so poslabljeni najboljši igrači Italije, Francije, Nemčije, Anglije, Rumunije, Češkoslovaške in Avstrije. Pokroviteljstvo nad to prreditvijo je prevzel kralj Aleksander, častni predsedništvo pa princ Pavle.

Darujte za sokolski Tabor!

Planinsko zborovanje v Lučah v Zg. Savinjski dolini

Radi izredno neugodnega gospodarskega položaja, v katerega so zašli v splošnem kmetovalci v občini Luče v Zg. Savinjski dolini, je tamkajšnja pašniška zadruga sklicala dne 1. avgusta zborovanje in posvetovanje najuglednejših kmetovalcev in zastopnikov ljudstva. Zborovanja se je udeležil tudi okr. kmetijski referent F. Wernig ki je pozdravil zborovalce v imenu sreznega poglavarstva, poročal o splošnem gospodarskem položaju in podal smernice za zboljšanje gospodarskega stanja.

Občina Luče se razteza po najboljšežnem delu Savinjskih planin ter obsega nad 11.000 ha zemlje pretežno planinske. Njeno gospodarsko stanje je izredno slabo in zastalo. Veliko kmetovalcev se po obsežnosti zemljišč sicer prišteva med veleposestnike — vendar so trenutne gospodarske razmere tako neugodne, da se morajo mnogi odrediti najvažnejšim vsakdanjim potrebščinam in da se jedva preživijo. Kriza sega že tako daleč, da trpe pomanjkanje že celo mnogi bivši ugledni obrtniki in vasi Luče. Nbroj delavcev je brez dela in ker jim je pot v Ameriko zaprta — iščejo zaslužka v rudokopih in pri drvarjih v Bosni. Reakcija je tem hujska, ker je prišla popolnoma nepripravljena in nepričakovano. Cene lesu so padle tako globoko, da je z ozirom na ondoto oddaljenost od železnice v mnogih primerih les sploh brez vsake vrednosti in da se spravljane ne izplača. Zivinoreja pa je še na povsem primitivni stopnji in nje izkupiček obstoja edino v prodaji klavne živine. Vse nekdanje pospeševanje je temeljilo na izboljšanju plemena, kar se je deloma tudi posrečilo, vendar pa so bili doseženi uspehi le začasni in se jih ni pravilno izkoristilo.

Spričo sedanega gospodarskega položaja leži spas ondotnega kmetovalca edino v tem, da se reši že enkrat **pašniško vprašanje glede planin**, ki so pretežno last veleposestva in so pod agrarno reformo.

Brez reguliranih in melioriranih pašnikov v občini Luče in v Zg. Savinjski dolini sploh ni zivinoreje. Ko bodo urejeni pašniki, bo pristopiti takoj k uvedbi **mlekarstva** na najširši podlagi in mogoče bo celo misliti na ureditev po primeru Bohinja — na izdelovanje presnega masla in trdih sirov. Do te dobe pa je rešiti še številno aktualnih vprašanj, katerih rešitev je pogoj vsem gospodarskim melioracijam in napredku. In radi tega so zborovanja dne 1. avgusta sklenili naslednjo resolucijo:

1. Naj se nemudoma zgradi čez Podvožje cesta, ki bo spajala Luče s Kamnikom, z železnico in s svetom sploh. Ta cesta je iz gospodarskega stališča vitalnega pomena za Zg. Sav. dolino, kajti ne more biti kmetu vseno, ali proda 1 m lesa na postajo Rečico za 100, ali pa za 200 Din na postajo Kamnik. S projektirano cesto bi se Lučam in Solčavi šele odprl pot v svet in pridobiljen bi bil tudi trg za vse odvisne domače proizvode — predvsem za les. **Gospodarska vrednost Zg. Sav. doline bi se s to cesto podvojila ali potrojila.**

Za zgradnjo ceste pa govore razven gospodarskih razlogov še eminentno važnejši interesi in momenti in to je pred vsem **strateški moment**. Dočim so Avstrijci od nosno Nemci prepredli celo planinsko območje ozemlje z novimi cestami, poti in vzpenjačami, tako da so neprijateljske čete lahko vsak hip pripravljene na naši meji, se pri nas obramba meje v navedenem pogledu pušča popolnoma v nemar. **Cesta Kamnik-Luča-Solčava bi bila neobhodno potreben in za obrambo naše meje nenačeljen protivtež npram novi cesti, ki jo grade Avstrijci iz Zelezne Kaplje proti naši granici.**

Pa tudi glede na razvoj planinarstva in na zimski sport bi bila omenjena cesta izrednega pomena za vse zaledje ljubljanske oblasti in indirektno tudi za domače prebivalstvo.

2. Naj se takoj eliminirajo razlogi, radi katerih se je moralo lansko leto prekiniti delo komisarija za agrarne operacije glede določitve obsega in merjenja planin oz. pašnikov. Naj se z nadaljevanjem tega dela vrne ljudstvu zopet zaupanje v naše oblasti in zakone glede agrarne reforme in naj se s tem pomiri ljudstvo, ki se čuti prevarano in je ogorčeno, ker je moralo prispevati znatne zneske za izvrševanje omenjenega dela, ki se je mahoma in na nepojasnen način uknilo.

3. Z ozirom na to, da je država uknila mladane vse podpore in subvencije za po-

speševanje kmetijstva, naj votira okr. zastop vsako leto primeren znesek, da se bo organizacija zivinoreje mogla izvesti pri nas iz lastnih sredstev, po primeru Gorenjske.

4. Davčna oblast v Celju naj uvažuje izredno neugodno gospodarsko stanje Zg. Savinjske doline; naj z davki, ki jih spričo sedanjih prilik kmet kljub vsej dobri volji in dobrodušnosti ne zmore popusti, in naj ne tira s svoje grude siromaka, kateremu bi se moralo v resnici še kaj doplačati, da vzdrži in kultivira zemljo v visokem, strmim, planinskem terenu na nerodovitnih tleh, pri izredno težkem delu in spričo najslabše letošnje letine, ki oddaleč ne bo omogočila ljudstvu redno preživljanje in se je bati naravnost pomanjkanja in bede.

Zagonetna smrt

Posesnik Jože Senica iz Pojerjev pri Jurkloštru je živel v večnem prepiru z ženo in z odraslimi otroci. Zena je izročila svojo polovico posestva sinu, dočim je bil Jože Senica lastnik druge polovice. To je bilo pravzaprav izvor prepiror, ki so bili skoro na dnevnem redu. Meseca junija je sicer vedno zdravemu možu postalo po kosilu nenadoma slabo. Začel je bruhati in je naslednjega dne umrl. Odposlana sodna komisija ni mogla dognati vzroka smrti, vsled česar so bil poslani deli notranjih organov raztelesenega trupla kemičnemu zavoju v Ljubljano, ki je baje ugotovil v istih arzenik. Sumi se torej, da je umrl Josip Senica vsled zastrupljenja. V koliko je to domnevanje upravičeno, bo seveda doglala preiskava, ukar morebitni krivce gotovo ne uide zaslužni kazni.

Katastrofalna avtomobilska nesreča pri Metliki

Šofer mrtev, 11 letna Silva Presker iz Rajhenburga zelo težko, njena mati lahko ranjena.

Metlika, 3. avgusta.
V Rajhenburg se je pripeljal večerj v kupčijskih poslih potnik zagrebške mlinske in gospodarske družbe «Narodna» Gustav Ostružnik. Posetil je med drugim tudi trgovino rajhenburškega trgovca Matka Preskerja, s katerim je v kupčijskih stikih. Ker je bil Ostružnik na kupčijskem potovanju po Sloveniji in je nameraval tudi na Dolenjsko, je izrazila gospa Mara Preskerjeva, hčerka uglednega veleposestnika Kuneja iz Rajhenburga, soproga trgovca Preskerja, željo, da bi rada videla Dolenjsko. Potnik jo je takoj povabil na vožnjo proti Novemu mestu, Metliki in Karlovcu. Gospa Presker je vzela s seboj tudi svojo 11letno hčerko Silvo.

Danes dopoldne so se pripeljali vsi trije v Novo mesto. Ko je potnik Ostružnik opravil tamkaj svoje kupčijske posle, so popoldne nadaljevali vožnjo proti Metliki in Karlovcu. Na cesti Jurovc-Brod-Ozalj, 500 m od mosta na Kolpi, je pod vasjo Bukovac oster ovinek, pri tem mostiček, zraven pa večji grm, ki ovira pogled na cesto. Ker je cesta od mosta naprej ob Kolpi ravna, je šofer Josip Piciga, rodom iz Kopriva v Istri, vozil z veliko naglico šele v zadnjem trenutku, ko je privozil do ovinka, je opazil veliko nevarnost, a bilo je že prepozno. Zavrl je sicer z vso silo, pri tem pa je zašlo zadnje kolo avtomobila preko mostička in avto je treščil z vso silo na travnik. Prevrnil se je in pokopal pod seboj šoferja in vse tri potnike.

Katastrofa je bila strašna. 28letni šofer Josip Piciga je obležal na kraju nesreče takoj mrtev. Imel je smrtonosno poškodbo na čelu, ki jo je dobil očitno od volana ter veliko rano pod levo nosnico. 11letna

Silva Presker, ki je sedela spredaj pri šoferju, je dobila kompresijo prsnega koša na levi strani in se bori s smrtjo. Ima pa tudi obšutne poškodbe na glavi, pod brado, veliko rano na evi roki in razne poškodbe na ostalih delih telesa. Potnik Ostružnik in gospa Presker imata več manjših ran, vendar pa bosta morala ostati nekaj časa v postelji.

Silvo Preskerjevo in njeno mater so odpeljali ob 17.45 z vlakom v Karlovac, mrtvega šoferja Picigo pa v mrtvašnico k Sv. Roku v Metliki. Potnik Ostružnik leži v gostilni Hraniloviči v Metliki. Prvo pomoč je nudil ponesrečenemu metliški okrožni zdravnik dr. Matjašič, ki se je zavzel zanje z vso ljubeznijo.

Težka nesreča je vzbudila v Metliki in okolici splošno sočutje s ponesrečenimi žrtvami. Pogreb šoferja Josipa Picigo bo v četrtek popoldne v Metliki. Pripominjamo pri tej priliki, da je sedaj to že tretja avtomobilska nesreča, ki se je zgodila na imenovanem ovinku v zadnjem času. Avtomobil sam ima številko C 796 in je močno poškodovan.

Nevarnim zločincem na sledu

Ljubljana, 3. avgusta.

Zadnje čase je vladal v našem mestu red in kronika ni mogla beležiti nobenih večjih kriminalnih dogodkov. Očitno so si težje ribe, ki plovejo v svobodni vodi, poskale mirnejših, toda še globokejših tolmunov na deželi, kjer so se z večjim uspehom prežale na priliko in žrtve. Po vlogu na kamniškem kolodvoru in davčnem uradu v Logatcu so pričeli varnostni organi s temeljitim zasledovanjem krivcev. Sled je vodila v Ljubljano vendar se zdi, da je izšla odtod za že izvršene in morda še nameravane širokopotezne vlobe, le iniciativa. Skoro gotovo je tudi, da so dobili vlomilci vse instrukcije od naših domačih, znanih svedrovcov, ki kljub vsem neprilikam, ki so jih doživeli, še vedno ne znajo dovolj ceniti svobode.

Vloma v Kamniku in Logatcu so osumljeni sledeči svedrovci: 33letni Avgust Veriginella zelo nevaren vlomilec, rodom iz Trsta, 28letni Josip Marušič, bivši čevljarški pomočnik iz Mirne pri Gorici, 25letni Izidor Ciglič iz Števerjana pri Gorici, po poklicu ključavničar ter 35letni Josip Muravec, strojnik iz Loke pri Gorici. Slednjemu manjkata na levi roki kazalec in mezinček. Vsi zasledovani zločinci so v naših krajih že znani iz lanskih vlovov v ljubljanski okolici in po Gorenjskem. Bili so tudi že v ljubljanskih in mariborskih zaporih, kjer so se seznanili z našimi domačimi vlomilci, s katerimi so očitno v stalnih stikih in najboljših medsebojnih odnosih. Varnostni organi se trudijo, da pridejo stvari do dna in je pričakovati že v nekaj dneh več aretacij tipov iz ljubljanskega dna.

Med najboljše zgodovinske povesti šte emo Budalov Križev pot Petra Kupljenika.

Povest se godi v protestantski dob na Slovenskem. 1. del 17.—, 2. del 27.— oštaline. Haroča št. Knjigarni Tiskovne zadruga Ljubljani.

Dopisi

ŠT. VID PRI GROBELNEM. Izletniki v divno Rogaško Slatino prispejo na zadnjo postajo j. žel. Grobelno. Po malem oddihu in okreplilu v bufetu ali eni tamošnjih restavracij se je treba pripraviti za odhod. Vlak hiti proti vzhodu po prijazni dolnini proti Št. Vidu — na obeh straneh polja in travniki, a pred nami temni Boč in strma gora Donačka. Že smo v Št. Vidu — čedni vasi s starodavno cerkvico — veliko šolo in lepimi hišami. Prolet je v okraju zelo živahen bodisi glede prodaje in kupčije. Komjski trgovci so po svojih kupčijah znani ne le v Sloveniji — ampak tudi v sosednih državah. Nov šolski oder po načrtu šol upr. Franjo Pogačnika — nudi večkratno zabavo in razvedrilo. V letošnji sezoni so uprizarili igre: Sin, Užitkarji, Vozel, Vrtnec, Vedež in Miklavžovo. Sosedni gostje pa so igrali Veroniko Deseniško. Učiteljsvo in vrli fantje-dekleta prav dobro in uspešno nastopajo. V kratkem se ustanovi tudi ljudska knjižnica. Ciril-Metod podružnica je na prvem mestu v podeželskih krajih. Želimo le, da bi narodno življenje raslo, se krepilo in cvetelo!

Vsak Slovenec mora biti član Vodnikove družbe

Dobrodoča trgovina

z mešanim blagom v enem garnizijonskem mestu na Hrv. se takoj **proda**. Prednost imajo samostojne moči. Ponudbe na upravo „Jutra“ Maribor pod „Samostojnost“.

GIOVANI BOCCACCIO.
DEKAMERON
Prevel dr. Andrej Boda!
I. KNJIGA Broširana Dija 56.—, platno Dija 72.— luksuzna izdaja na boljšem papirju, polfrancoska vezava Dija 100.— z ilustracijami.
II. KNJIGA Broširana Dija 56.—, platno Dija 72.—, luksuzna izdaja na boljšem papirju, polfrancoska vezava Dija 100.—, z ilustracijami.
Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

St. 20. 39. 15-26 ret. IX.
RAZPIS.
Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo **tesarskih, krovskih in kleparskih del** za zgradbo nove stanovanjske hiše na Ahacjevi cesti v Ljubljani. Vsi potrebni podatki se dobe od srede, dne 4. avgusta t. l. dalje v mestnem gradbenem uradu, Lingarjeva ulica št. 1. Ponudbe je vložiti najkasneje do 11. avgusta t. l. do 11. ure dopoldne pri imenovanem uradu.
Mestni magistrat ljubljanski, dne 3. avgusta 1926 5750 a

Vinko Šerak
trgovec v Konjicah.
Njegovo visokozaslužno delovanje nam ostane nepozabno
V KONJICAH, dne 2. avgusta 1926
Načelstvo.

Dojavice

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

je trpela hude bolečine v želodcu. Tedaj je minister preiskal deteljice, ki jih je bil beli kunec pustil in opazil je, da so bile to triperesne deteljice, katerim so četrti lističi prilepili. Kraljičina se je razsrdila in izdala nov oglas, s katerim je vse ponarejevalce obsodila na vislice; in ustanovila je urad za pregledovanje deteljic.

Odtelej so prinašali samo deteljice, ki so v resnici imele štiri peresa; toda prinašali so jih vsak dan manj. Beli kunec je hiral; zdelo se je, da se njegovi boki že dotikajo in ni imel več dovolj moči, da bi zmignil s smrčkom. Kraljičina je bila tako slaba, da je ležala v postelji. Držala je belega kunca v svojih ubogih ročicah in oba sta pričakovala samo še smrt.

V tej skrajni sili je dala razglasiti svojemu ljudstvu, da dobi njeno roko in krono tisti, ki bi ji čudežnim ali kakim drugim potom znal preskrbeti dovolj štiriperesnih deteljic, da bi jo rešil s tem, če reši njenega kunca.

Tedaj je vila poiskala kmečkoga fantiča, ki mu je bila prijateljica. Peljala ga je skozi gozd na skrit prostor, obdan z neprodinim trnjem, kjer je rasla, ne da bi živa duša kaj vedela o tem, cela

njiva detelje, in to samih štiriperesnih deteljic. Vila je s svojo palčico razgrnila trnje in mladi dečko je deteljo kar s srpom našel.

Tekom več dni jo je prinašal v dvorec kar cele samokolnice. Ni še preteklo teden dni, se je beli kunec spet odebelil in kraljični so se lica spet pordečila.

In ker je bil mladi dečko čednega obraza in ker ga je vila sama počesala in oblekla, ga je kraljičina vzela za moža in to ne samo iz hvaležnosti, ampak prav rada.

Ker ni bilo več nobene nevarnosti zanjo, je pustila, da je kunec jedel, kar je hotel. Toda kunec, ki se je bil preoblekel štiriperesnih deteljic, je pojedel toliko salate, zelja in korenja, da je radi prenasičenosti poginil.

Potovanja po Švici.
Vsakovrstna pojasnila in znižane vozovnice pri **Amlichs Schweizer Verkehrs-bureau Wien I., Schwarzenbergplatz 18.** 172a

Or gina na STOLLWERCK čokolada in karamele
često potvrjene ali nikdar dosežene v kvaliteti dob vajo se ponovno v vseh boljših trgovinah. Ako bi se kje ne dobile, obrnite se na generalnega zastopnika 5741
FR. SRDAR & Co., Zagreb, Kr. piška ulica 32.

Kadar nujno rabite poslovno knjigo, načrtano in vezano po Vaši osebni želji
bodete najboljše postreženi
V KNJIGOVEZNICI K. T. D. V LJUBLJANI, 14-5 Kopitarjeva ulica 6 II.

iz vsega sveta prihaja roba iz vsega sveta prihaja o kupcu na
XI. DUNAJSKI MEDNARODNI VELESEJIM
od 3. do 12. septembra 1926.
Kje ste Vi ostali?
Posebna prireditel: Mednarodna razstava moornih koles, trg za premoč, tehnične novosti in iznajdbe, razstava mobilij s posebnim oddelkom oprave za stanovanja.
Semen za radio (v velesejmski palači od 3. do 19. septembra 1926) — Brez potnega vizuma. Z velesejmsko izkaznico in potnim listom prost prestop meje v Avstrijo. — Znižane cene na avstrijskih in tudi drugih železnicah in na Donavi. 5716
Vsakovrstna pojasnila in velesejmsko izkaznico vse za 40 Din se dobi pri **WIENER-MESSE A. G., Wien VII.**, in pri avstrijskem konzulatu v Ljubljani, Turjaški trg 4, pri Tujsko-prometni zvezi, Aleksandrova cesta št. 8 in pri Josipu Zidarju, Dunajska cesta 31.

Tržičan. cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsa kovrstnih nadomestnih delov pnevmatike Posebni oddelci za popolno popravo emaljirane in poniklance dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke. — Ceniki franco. „TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovška cesta 4

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znanjem, da je danes zjutraj po daljšem bolehanju v starosti 43 let preminul naš preblagi oče, brat, stric in svak, gospod.
Karol Gostiša
posesnik v Gor. Logatcu.
Pogreb se bo vršil v četrtek, dne 5. t. m. ob 4. uri popoldan na tukajšnjem pokopališču.
V Gor. Logatcu, dne 3. avgusta 1926.
Otroka: **Mici in Drago Gostiša** v svojem imenu ter imenu vseh ostalih sorodnikov.

